Пралетары ўсіх краёў, злучайцеся!

Савецкая Беларусь

Орган Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту Саветаў БССР.

КОШТ НУМАРУ 5 кап.

АДРЭС РЭДАКЦЫІ: МЕНСК, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса (2-гі Дом Саветаў).

ТЭЛЕФОНЫ: Рэдакцыі—№ 478. Рэдактара—№ 769.

Матэр'ял прымаецца—з 9-й да 3½ гадз. Невыкарыстаныя рукапісы назад аўтарам не вяртаюцца.

КАНТОРА: Менск, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса. Тэлефон № 244. (2-гі Дом Саветаў).

ПАДПІСНАЯ ПЛАТА: [illegible]

ПЛАТА ЗА АБВЕСТКІ: [illegible] Сьпешныя на 50 проц. даражэй. Звыш тарыфу бярэцца 10 проц. налогу.

ПЛАТА ЗА ПУБЛІКАЦЫІ: [illegible] За кожны дадатковы . . . 5. Публікацыі ЗАГС'у—3 руб.

ПАДПІСКА ПРЫМАЕЦЦА ў канторы газэты, ва ўсіх аддзяленьнях Беларускага Дзяржаўнага Выдавецтва і ва ўсіх пашт.-тэл. канторах. АБВЕСТКІ ПРЫМАЮЦЦА канторай газэты: Менск, рог Ленінскай і Карла Маркса (2-гі дом Саветаў).

9 ГОД ВЫДАНЬНЯ. ШТОДЗЁННАЯ ГАЗЭТА. № 104 (2292) Аўторак, 8-га мая 1928 г.

СЁНЬНЯ, 8-ГА МАЯ, А 10-Й ГАДЗІНЕ РАНІЦЫ Ў ЗАЛІ ПАСЯДЖЭНЬНЯЎ ПРЭЗЫДЫУМУ ЦВК БССР АДБУДЗЕЦЦА ПАСЯДЖЭНЬНЕ ПЛЕНУМУ БЮДЖЭТНАЕ КАМІСІІ ЦВК БССР.

ПАРАДАК ДНЮ:
1. ПРАЭКТ ПАЛАЖЭНЬНЯ АБ МЯСЦОВЫХ ФІНАНСАХ БССР.
2. АБ СВОДЗЕ МЯСЦОВЫХ БЮДЖЭТАЎ НА 1927-28 ГОД.

САКРАТАР БЮДЖЭТНАЕ КАМІСІІ ЦВК БССР А. БРУШКОЎ.

Гольф у Бэрліне—стрэлы ў Варшаве.

Нашым чытачом ужо вядомы тыя сапраўдныя мэты, з якімі ангельскі міністр лёрд Біркенхэд зрабіў падарожжа ў Нямеччыну, нібы для партыі ў гольф (спартыўная гульня). Гэты незамірымы вораг СССР, праваднур крайняй групы ангельскіх цьвердалобых, вёў у Бэрліне сакрэтныя перамовы адносна аб'яднаньня ўсіх буйнейшых эўрапейскіх дзяржаў для адкрытай барацьбы з СССР.

Як ні стараўся Біркенхэд скрыць зьмест перамоў, усё-ж у замежным друку зьявіліся вельмі важныя і усім поўныя весткі накошт гэтага.

Перш за ўсё высьветлена, якую цану прапанаваў Біркенхэд Нямеччыне, калі яна далучыцца да ангельскай палітыкі ў адносіне да СССР. Цана гэта наступная: Англія згаджаецца перагледзець плян Дауэса, г. зн. зьменшыць размеры накладзенай на Нямеччыну ваеннай кантрыбуцыі.

Аднак, ня гледзячы ўсю спакусу, гэтая прапанова Біркенхэда не магла быць прынята нямецкімі палітыкамі, як нешта паважнае. Нямецкі ўрад добра разумее, што парадак спаганьняў з Нямеччыны ваеннай кантрыбуцыі залежыць ня толькі ад Англіі, але таксама і ад іншых дзяржаў і ў першую чаргу ад Францыі і Амэрыкі.

Што датыча Францыі, дык яна наўрад ці згодзіцца ў сучасны момант на зьмяншэньне ваеннай кантрыбуцыі. З усіх пераможных краёў найбольш зацікаўлена ў атрыманьні з Нямеччыны ваеннай кантрыбуцыі іменна Францыя. Хоць Францыя і хацела-б, каб Нямеччына адмовілася ад прыязьні з СССР, але ўсё-ж разьлічваць ўласнаю кішэняю за ажыцьцяўленьне ангельскіх плянаў яна наўрад ці згодзіцца.

Па шмат прычынах, супроць пляну Біркенхэда будзе выступаць таксама і Амэрыка. Перш за ўсё, узаемаадносіны паміж Амэрыкай і Англіяй у сучасны момант нагэтульکі абвостраны, што Амэрыка наогул ня пойдзе на ажыцьцяўленьне ўсякага пляну англескага пахаджэньня. Апроч таго, сярод амэрыканскіх прамысловаў узмацняецца рух у карысьць прызнаньня СССР. Нарэшце, Амэрыка, даўшы Польшчы буйныя пазыкі, зацікаўлена ў захаваньні міру ва Ўсходняй Эўропе.

Вельмі важныя падрабязнасьці паведамляюць замежныя газэты накошт перамоў Біркенхэда з польскім прадстаўніком. Вывялася, што Біркенхэд прапанаваў плян згоды між Польшчай і Літвой адносна чыгуначнай блёкады СССР. Апроч таго, Біркенхэд прапанаваў Польшчы весьці тайную працу ў Савецкай Украіне ў сэнсе арганізацыі банд, зрываў працы і г. д.

Якія-ж вынікі далі перамовы Біркенхэда ў Бэрліне? Нямецкі ўрадавы друк выразна зазначае на намер Нямеччыны далей весьці ранейшую палітыку ў адносіне да СССР. Пры гэтым газэты лічаць, што сярод ангельскага ўраду маюцца вельмі сур'ёзныя разнагалосьсі ў адносіне да пляну Біркенхэда. Водлуг думкі газэт, прыхільнікам Біркенхэда наўрад ці ўдасца перамагчы.

Але, зразумела, паездка Біркенхэда ў Бэрлін зьяўляецца першым крокам у тэй новай кампаніі, якую арганізуе Англія супроць СССР. Бязумоўна ангельскі ўрад і ў далейшым будзе ствараць ва ўсіх краёх сьвету ўсялякія перашкоды для СССР.

Перамовы аб стварэньні саюзу ўсіх буйнейшых дзяржаў супроць СССР абудзілі новыя надзеі белагвардзейшчыны заграніцай. Яны спадзяюцца, што ангельскі ўрад і некаторыя эўрапейскія дзяржавы, якія знаходзяцца ў яго на паваду, дадуць ім новую „работу“.

З нашае газэты ад 5 мая чытачы ведаюць ужо аб новым злачынстве белагвардзейцаў у Варшаве—аб замаху на савецкага гандлёвага прадстаўніка тав. Лізарава. Толькі выпадкова гэты замах ня даў трагічных вынікаў.

Вельмі характэрным зьяўляецца тое, што на сваёй форме замах на т. Лізарава амаль поўнасьцю супадае з забойствам год назад у Варшаве нашага пасла тав. Войкава. Таксама, як замах на Войкава быў зроблен сьледам за англа-савецкім разрывам, замах на тав. Лізарава зроблен зараз-жа пасьля варожага выступленьня Англіі супроць СССР. Мала таго, белагвардзеец Вайцахоўскі, які ўчыніў замах, аказаўся прыяцелем забойцы т. Войкава.

Калі, урэшце, натхніцелямі новага замаху зьяўляюцца ангельскія міністры, дык не малую адказнасьць павінна несьці і польская ўлада. Польшча абавязалася па мірнаму дагавору з Савецкай Расеяй не дапушчаць на сваёй тэрыторыі ніякіх белагвардзейскіх арганізацый, польскі ўрад на справе ў працягу шмат гадоў адкрыта падтрымліваў белагвардзейцаў. Пасьля забойства т. Войкава польскі ўрад абвясьціў новыя заявы ў сэнсе гатоўнасьці зьліквідаваць белагвардзейскія арганізацыі. Аднак гэта ліквідацыя была выяўлена толькі ў арышце 6 белагвардзейцаў у гор. Вільні. Праз некалькі дзён арыштаваныя былі ўжо вызвалены,—і сярод вызваленых былі **той самы Вайцахоўскі, які зараз учыніў замах на нашага гандлёвага прадстаўніка.**

Прайшло толькі некалькі дзён пасьля таго, як польскі пасол у СССР Патэк заявіў, што Польшча імкнецца да ўмацаваньня мірных узаемаадносін з СССР і з гэтай мэтай вядзе далей перамовы з намі аб заключэньні гандлёвага і гарантыйнага дагавору.

Мы заўсёды зазначалі, што заявы польскіх палітыкаў на словах далёка не супадаюць з польскай палітыкай на справе, што мірныя сказы польскіх дыплёматаў не супадаюць з асобнымі варожымі ўчынкамі Польшчы ў адносіне да СССР. Калі Польшча сапраўды імкнецца да ўмацаваньня мірных узаемаадносін з СССР, **яна павінна зараз-жа зьліквідаваць усе белагвардзейскія арганізацыі на сваёй тэрыторыі і стварыць нармальныя ўмовы для працы нашых прадстаўнікоў у Польшчы.**

А калі Польшча і далей будзе падтрымліваць белагвардзейскія арганізацыі, дык яна рызыкуе стварыць міжнародныя ўскладненьні, якія будуць адпавядаць жаданьням Біркенхэда, але ні ў якім выпадку ня польскага народу, які імкнецца, як і народы СССР, да мірнае працы.

Супярэчнасьці на шляху да франка-нямецкага збліжэньня.

ПУАНКАРЭ ХАЦЕЎ-БЫ ДАСЯГНУЦЬ ПАГОДЖАНАСЬЦІ З НЯМЕЧЧЫНАЮ ЗА КОШТ СССР.

БЭРЛІН, 4-V. Рэдактар чужаземнага аддзелу „Форвэртс“ Віктар Шуф, які ў сучасны момант знаходзіцца ў Парыжы, меў доўгую гутарку з Пуанкарэ. Шуф, паведамляючы аб гэтай гутарцы, заяўляе: у яго стварылася ўражаньне, што франка-нямецкае збліжэньне ня толькі магчыма, але што Пуанкарэ сам імкнецца да збліжэньня.

„Дойтчэ Альгемэйнэ Цэйтунг“ піша накошт гэтага: «Пуанкарэ выразна баўчыць, што справа задаражэньня францускае валюты толькі тады можа быць скончана, калі фінансавая і замежная палітыка будзе ісьці роўналежна». Аднак супрацоўнік «Форвэртс» паведамляе аб непажаданых для Нямеччыны францускіх агаворках, а ўласна: 1) агаворкі замежна-палітычнага характару, якая закранае адносіны Нямеччыны з СССР і 2) агаворкі ўнутрана-палітычнага характару аб тым, што ўплыў, які ізноў набылі ранейшыя панующыя колы Нямеччыны, зьвязаецца адным з фактаў, які моцна рашаючым чынам зрабіць уплыў на адносіны да Нямеччыны як з боку Пуанкарэ, так і ўсёй Францыі. Мы ахвотна верым,—піша газэта,—што Пуанкарэ гэтага хоча, але сам «Форвэртс» не адчувае, што разважаньні гэтыя ня вытрымліваюць крытыкі.

Масавы рух у абарону т. Бэла Куна.

ВЕНА, 5-V. Водлуг паведамленьня газэты «Тэшці Наглё», аўстрыйскі ўрад атрымаў шмат тэлеграм з-заграніцы з пратэстам проці арышту Бэла Куна і проці выдачы Бэла Куна вэнгерскаму ўраду.

Камуністычная „Ротэ Фанэ“ зазначае, што патрабаваньне выдаць Бэла Куна зьяўляецца адным са зьвеньняў наступу міжнароднае рэакцыі і сыгналам да заснаваньня ў Аўстрыі адкрытага фашысцкага рэжыму. Газэта зазначае, што аўстрыйская камуністычная партыя **пастанавіла правесьці шырокую кампанію пад лёзунгам салідарнасьці з Бэла Кунам і склікае на 7 мая масавы мітынг пратэсту.**

Нота-пратэст т. Багамолава ўраду Польшчы

Вайцахоўскі—удзельнік забойства Войкава.

Паводзіны польскае прэсы падбухторвалі прадстаўнікоў белагвардзейшчыны на антысавецкія тэрарыстычныя акты.

Зьмест ноты т. Багамолава.

ВАРШАВА, 6-V. Сёньня паўнамоцны прадстаўнік СССР у Варшаве Багамолаў перадаў польскаму міністру замежных спраў [illegible]

Расьследаваньне польскаю ўладаю варункаў замаху.

АРЫШТЫ СЯРОД БЕЛАЭМІГРАНТАЎ.

ВАРШАВА, 6-V. ПОЛЬСКАЯ СУДОВАЯ ЎЛАДА РАСПАЧАЛА РАСЬСЛЕДАВАНЬНЕ АБСТАВІН, ЯКІЯ МАЮЦЬ ДАЧЫНЕНЬНЕ ДА ЗАМАХУ ВАЙЦАХОЎСКАГА НА САВЕЦКАГА ГАНДЛЁВАГА ПРАДСТАЎНІКА Ў ПОЛЬШЧЫ Т. ЛІЗАРАВА. ВАЙЦАХОЎСКІ ЗАЯВІЎ, ШТО ЁН ДЗЕЙНІЧАЎ САМАСТОЙНА І НЯ МЕЎ СУПОЛЬНІКАЎ. ТЫМ НЯ МЕНШ, ПАЛІЦЫЯ ЧЫНІЦЬ ШМАТ ВОБЫСКАЎ І АРЫШТАЎ У ПАМЯШКАНЬНІ ЭМІГРАНЦКІХ АРГАНІЗАЦЫЙ І НА КВАТЭРАХ НАЙБОЛЬШ ВЫДАТНЫХ ДЗЕЯЧОЎ РАСЕЙСКАЕ ЭМІГРАЦЫІ Ў ПОЛЬШЧЫ. АРЫШТАВАНА СТАРШЫНЯ РАСЕЙСКАГА ЭМІГРАНЦКАГА КАМІТЭТУ СЯМЁНАЎ І 11 ЧЛЕНАЎ САЮЗУ РАСЕЙСКАЕ МОЛАДЗІ Ў ПОЛЬШЧЫ. АРЫШТАВАНЫ ТАКСАМА І БРАТ ВАЙЦАХОЎСКАГА СЯРГЕЙ. АРЫШТЫ Ў ВАРШАВЕ І ПРАВІНЦЫІ НЯ СПЫНЯЮЦЦА.

Арышты сярод белагвардзейшчыны.

ВАРШАВА, 5-V. [illegible]

Прадстаўнікі варшаўскага дыпкорпусу ў т. Багамолава.

ВАРШАВА, 5-V. [illegible]

„Фосішэ Цэйтунг“ аб варшаўскім стрэле.

БЭРЛІН, 5-V. [illegible]

Абвастрэньне цзынаньскіх падзей.

Бойкі між японцамі і нанкінцамі ня спыніліся.

БЕЗЬЛІЧ АХВЯР.

ПЕКІН, 5-5. [illegible]

Канфлікт справакавалі японцы.

ЗАБОЙСТВА ПРАДСТАЎНІКА НАНКІНСКАГА ЎРАДУ.

ПЕКІН, 5-V. [illegible] кітайцаў, каб справакаваць канфлікт. На начальніка дыплёматычнага бюро Цай-Кун-Сі, назначанага Чан-Кай-Шы, учынен напад; японскія салдаты адрэзалі яму нос, і ён памёр ад ран. Апроч таго, японскія салдаты зьдзекваліся і яшчэ над некаторымі вышэйшымі чынамі арміі паўднёўцаў.

Японскія асыгнаваньні на пасылку войск у Кітай.

ТОКІЁ, 5-V. [illegible] выдаткі ў суме 3-х мілёнаў 300 тысяч іен.

* * *

ТОКІЁ, 5-5. У Цындао накіраваны самы вялікі мінны транспарт японскага флёту. Чатыры контр-мінаносцы, якія вышлі ў Цындао з Майзуру, а таксама тры, якія знаходзяцца ў Цындао, атрымалі загад накіравацца ў Шанхай, з прычыны магчымых непарадкаў на поўдні. Тры контр-мінаносцы, якія стаяць у Цындао, таксама атрымалі загад накіравацца ў Шанхай.

Лік ахвяр сярод японцаў.

ТОКІЁ, 6-5. У суботу ўвечары ў Цзынань прышло з Цындао падмацаваньне пад камандаю генэрала Івакура.

У Токіё атрыманы першы даклад японскага генэральнага консула Нішыды. У дакладзе зазначана, што ў сучасны момант становішча спакойнае, варожыя апэрацыі спыніліся.

Згодна вестак, якія ёсьць зараз, забіта 14 японскіх рэзыдэнтаў, у тым ліку і жанчыны, шмат параненых. 50 японскіх дамоў разрабавана; апроч таго, забіта 12 японскіх салдат і адзін афіцэр, 30 салдат паранена. У справаздачы не зазначана, ці ёсьць забітыя сярод чужаземцаў іншых нацыянальнасьцяў.

Водлуг слоў справаздачы, прадстаўнік нанкінскага міністэрства замежных спраў у Цьзінані, які быў сьведкаю сцэны забойства японскіх жандараў кітайскімі салдатамі, прызнаў факт гвалту над японцамі, прычым пацьвердзіў гэта дакумэнтальна.

Далей у справаздачы паведамляецца, што генэральны консул у Цьзінані Нішыда наведаўся да Чан-Кай-Шы раніцою 3-га мая і растлумачыў яму прычыны пасылкі японскага войска ў Шандунь. Гвалтоўныя ўчынкі ўзьніклі якраз у той момант, калі Нішыда варочаўся з штабу Чан-Кай-Шы, і аўтамабіль Нішыды ледзь ухіліўся ад абстрэлу. У поўдзень 4-га мая была дасягнута згода між Чан-Кай-Шы і камандуючым японскім войскам аб спыненьні варожых апэрацый. Згода гэтая сумленна выконвалася японцамі, але кітайцы ня лічыліся з ёю і праз увесь час ня спынялі абстрэлу.

УВЕСЬ ПОЎДЗЕНЬ АХОПЛЕН АНТЫЯПОНСКІМ РУХАМ.

ТОКІЁ, 6-5. Шанхайскі карэспандэнт агенцтва Сімбун Рэнго паведамляе, што ва ўсёй лагчыне Янцзы наглядаецца рост антыяпонскага руху. Японскія рэзыдэнты ў Нанкіне і Цыньцзяне рыхтуюцца да эвакуацыі. Большасьць кітайскіх газэт далучылася да антыяпонскае агітацыі, у зьвязку з падзеямі ў Цзынані. Водлуг слоў агенцтва, чакаюць, што антыяпонская кампанія распаўсюдзіцца па ўсім Кітаі. На таварнай біржы цэны на японскія тавары ў Кітаі ня спыняюць зьмяншацца.

Нанкінская нота Японіі.

ТОКІЁ, 5-V. Водлуг паведамленьня з Шанхаю, упаўнаважаны міністэрства замежных спраў нанкінскага ўраду перадаў японскаму генэральнаму консулу ў Шанхаі ноту пратэсту проці паводзін японскага войска ў Цзынані. Нота сьцьвярджае, што інцыдэнт выкліканы пасылкаю японскага войска ў правінцыю Шандунь, і ўскладае адказнасьць за інцыдэнт на Японію. Нота патрабуе неадкладнага вываду японскага войска з Кітаю.

ПАЎНОЧЦЫ ЎЗАРВАЛІ ЧЫГУНАЧНЫ МОСТ НА ЖОЎТАЙ.

ПЕКІН, 5-V. Водлуг вестак «Норд Чайна Стандарт», паўночцы, каб спыніць далейшае пасоўваньне паўднёўцаў, узарвалі на Жоўтай рацэ мост Цзянцьзін-Пукаўскае чыгункі, даўжынёю блізка мілі.

УСЕСАЮЗНЫ ЗЬЕЗД УсеЛКСМ.

Ордэн Чырвонага Сьцягу Камсамолу.

МАСКВА, 5-V. 5-га мая ўрачыста адчыніўся ўсесаюзны зьезд камсамолу. Пасьля ўступнае прамовы Чапліна зьезд стоячы выслухаў рапарт начальніка вайскова-марскіх сіл т. Муклевіча аб становішчы Чырвонага вайскова-марскога флёту. Скончыўшы сваю прамову, Муклевіч перадаў зьезду ад імя рабоча-сялянскага флёту Чырвоны Сьцяг.

Выступіўшы з прывітаньнем ад імя Рэвалюцыйнага Вайсковага Савету т. Уншліхт адзначыў вялікую ролю, якую адыграў камсамол у грамадзянскай вайне, за што ўрад **СССР пастанавіў узнагарадзіць УсеЛКСМ ордэнам Чырвонага Сьцягу.**

Тав. Уншліхт зачытвае ганаровую грамату, перадаваемую Рэвалюцыйным Вайсковым Саветам зьезду і перадае Чапліну ордэн Чырвонага Сьцягу. У зьвязку з узнагародаю камсамолу ордэнам Чырвонага Сьцягу, зьезд ухваляе зварот да ўсіх членаў УсеЛКСМ. Апрача таго, зьезд ухваліў прапанову ўвесьці спэцыяльны пункт у статут УсеЛКСМ аб абавязках камсамольца ў зьвязку з узнагародаю ордэнам Чырвонага Сьцягу.

Потым выступіў з прывітаньнем ад ЦК УсеКП(б) т. Бухарын, спатканы доўгай авацыяй.

Зьезд ухваліў пастанову аб абраньні начальніка вайскова-марскіх сіл Муклевіча ганаровым камсамольцам.

Нямецкая буржуазея хоча ашукаць рабочую клясу.

«РОТЭ ФАНЭ» АЦЭНЬВАЕ ПАСТАНОВУ СУДА АБ ЗАГАДЗЕ КЕЙДЭЛЯ, ЯК ВЫБАРЧЫ ТРУК ЦЭНТРУ.

БЭРЛІН, 3-V. «Ротэ Фанэ» піша: «Пастановаю лейпцыгскага суду адкладаецца пытаньне аб забароне чырвонага саюзу франтавікоў з-за перадвыбарчых меркаваньняў, адпавядаючых інтарэсам вялікае кааліцыі, да пасьлявыбарчага пэрыяду. Рабочыя не дадуць сябе ашукаць гэтаю пастановаю. Ні ў якім выпадку ня можна паслабляць кампаніі ў абарону чырвонага саюзу франтавікоў»,

Газэта зазначае, што паводзіны часткі буржуазеі, якая выказалася проці забароны саюзу, тлумачацца моцным рухам пратэсту з боку нямецкіх рабочых.

НАСТУП НА ЗАРАБОТАК АНГЕЛЬСКІХ ТЭКСТЫЛЬШЧЫКАЎ.

ЛЁНДАН, 5-V. У Манчэстэры канфэрэнцыя фэдэрацыі прадпрыёмцаў прадзільнае прамысловасьці пастанавіла назначыць 21-га мая рэфэрэндум сярод усіх членаў фэдэрацыі па пытаньні аб зьніжэньні заработку на 13 з пал. проц.

Адначасна і канфэрэнцыя прадпрыёмцаў ткацкае прамысловасьці пастанавіла дамагацца зьмяншэньня заработку і падоўжаньня рабочага часу. **Пад пагрозаю скарачэньня заработку знаходзіцца 500 тысяч рабочых.**

БУНТ АНГЕЛЬСКІХ ВОЙСК У ГАНГКОНЗЕ.

ЛЁНДАН, 5-V. Сярод ангельскага войска ў Гангконзе расьце нездаволеньне. Салдаты сыстэматычна выбіваюць вокны ў казармах; у надзеі, што будуць звольнены і накіраваны ў Англію, гэта прызнаецца ў заяве, агалошанай вайсковаю ўладаю Гангконзе.

Адбудова пекінскага ўнівэрсытэту

НА РАСЕЙСКУЮ ДОЛЮ БОКСЭРСКАЕ КАНТРЫБУЦЫІ.

ПЕКІН, 5-V. Савецка-кітайская камісія, якая ведае ранейшаю расейскаю доляю боксэрскае кантрыбуцыі, асыгнавала 33 тысячы даляраў на неадкладны рамонт будынкаў пекінскага ўнівэрсытэту.

Правал белагвардзейскае афёры ў Цянь-Цьзіне.

ПЕКІН, 2-V. У Пекіне і Цьзянь-Цьзіне дзень 1-га Мая прайшоў спакойна. Мітынгаў і дэманстрацый ня было. Выступленьні, намечаныя ў Цьзян-Цьзіне белагвардзейцамі, былі кітайскаю ўладаю забаронены. У паркан савецкага консульства ў Цянь-Цьзіне быў кінуты камень, закручаны ў анучу.

У АПОШНІ ЧАС.

(Атрымана а 1-й гадз. ночы)

ЧЫЧЭРЫН ПЕРАДАЎ НОТУ ПАТЭКУ.

7-га мая тав. Чычэрын перадаў польскаму пасланьніку ў СССР Патэку ноту, у якой між іншым, зазначана, што трагічная пагібель паўнамоцнага прадстаўніка Войкава і замах на жыцьцё гандлёвага прадстаўніка СССР у Польшчы Лізарава сьведчаць аб сыстэматычным і арганізаваным характары замахаў на адказных асоб прадстаўніцтва СССР у Польшчы.

Ні ў адной з іншых дзяржаў дзейнасьць эміграцкіх тэрарыстычных арганізацый не набыла такіх вялікіх разьмераў, як у Польшчы за апошні год.

Усё гэта стварае непасрэдную пагрозу дачыненьням між СССР і Польшчаю.

Саюзны ўрад чакае недакладнага паведамленьня ад польскага ўраду аб ужытых ім захадах для рашучага спыненьня тэрарыстычнай дзейнасьці белае эміграцыі ў Польшчы.

НОВЫЯ АРЫШТЫ РАСЕЙСКІХ ЭМІГРАНТАЎ.

ВАРШАВА. Польскае тэлеграфнае агенцтва паведамляе, што ўчынены новыя арышты сярод расейскіх эмігрантаў. Арыштаваны Мельнікаў, Ільлічоў і Галавачэўская.

Ліст з львоўскай турмы Брыгідкі.

За 10 год існаваньня незалежнай Польшчы тысячы барацьбітоў пабылі ў сьледчай турме, якая знаходзіцца ў Львове, на вул. Св. Баторыя. Знаходжаньне ў нашай турме, якая перароблена з старога і немагчыма сырога манастырскага будынку, каштавала жыцьця шмат дзесяткам таварышоў. Сьмяротнасьць у нашай турме настолькі вялікая, што нават польская ўлада была вымушана паведаміць афіцыйна, што ў хуткім часе нас перавядуць у другую львоўскую турму Брыгідкі. Гэта былы жаночы манастыр, сярэднявяковы будынак, аб якім соймавая кантрольная камісія яшчэ ў 1924 годзе казала, што ён ня прыгодны для трыманьня ў ім людзей. І вось мы ўжо амаль 2 месяцы жывём і чакаем пераводу ў гэта „добрае“ памяшканьне. Тым часам нібы для разгрузкі, начальнік турмы высылае «непакорлівых» у правінцыяльныя турмы. Гэтыя высылкі адбываюцца ўночы, каб астатнія зьняволеныя і таварышы на волі не даведаліся аб гэтым і не маглі пратэставаць. Нядаўна паліцэйскія вывялі ўночы з камэры т. Цынамона. Яго закавалі ў ручныя кайданы разам з крымінальнымі і таму, што ён абараняўся, яго зьбілі ручкамі ад рэвальвэраў. Калі мы пачулі крыкі зьбіваемага, мы абудзілі ўсіх таварышоў і заявілі пратэст; але гэта ні да чаго не прывяло. Тав. Цынамона вынесьлі на руках, кінулі на ізвозчыка і адправілі на вакзал, адтуль у Драгабыч. Раніцой начальнік паклікаў нашага старасту і абвесьціў яму, што за „бунт уночы“ ён—староста і яшчэ двое таварышоў пойдуць у карцэр, а для астатніх забараняецца атрымоўваньне газэт, кніг, перапіска, наведваньне сваякамі ў працягу 2 месяцаў.

24 лютага нас перавялі ў вышэйпамянёныя Брыгідкі (Брыгідкі—назва каталіцкага жаночага манашаскага ордэну, які пабудаваў гэтае памяшканьне) і тут мы на сябе адчувалі правільнасьць прыказкі, што няма такога кепскага становішча, якое нельга было-б яшчэ пагоршыць. Харч настолькі нядобраякасны і гнілы, што каб не дапамога з волі, ніхто з нас ня вытрымаў-бы і некалькіх месяцаў (некаторыя таварышы сядзяць па 3-4 гады). Размовы са сваякамі пры наведваньні адбываюцца праз краты, прычым наведнік павінен стаяць за бар'ерам на адлегласьці 1 мэтру ад кратаў. Трэба крычаць, каб чуць адзін аднаго, а так як размовы адбываюцца адразу пры 10 ваконцах, то стаіць такі крык, што ніхто нічога ня чуе і не разумее. Гэткія наведваньні—катаваньне для зьняволеных.

Начальнік турмы п. Маеўскі прыдумвае розныя непадзянкі ў адносінах да таварышоў, якія канчаюць тэрмін пакараньня. Напрыклад, т. Грос, фабрычную работніцу з г. Львову, ён выслаў на 3 месяцы да канца яе тэрміну ў «прыкладную» жаночую катаржную турму ў г. Фардонь у Прыморскай вобласьці. Па сканчэньні тэрміну, яна павінна мець на дарогу назад у Львоў 80 злотых (амаль 20 руб.). Т. т. Фядзюка і Зубара, тэрмін зьняволеньня якіх кончыўся, адаслалі ў дэфэнзыву, дзе пратрымалі яшчэ некалькі дзён.

У гэткіх умовах жывём і змагаемся штодня, мы палітзьняволеныя ў львоўскай турме Брыгідкі, але мы ня трацім надзеі, бо ведаем, што ня гледзячы ні на якія шалёныя выпады польскага фашызму—барацьба ня спыняецца і ня спыніцца.

Па даручэньні астрожнай камуны староста Х...

У ПАНСКАЙ ПОЛЬШЧЫ.

АПРАЎДАНЬНЕ БІСЬПІНГА.

Варшаўскі суд пасьля адзінаццацідзённага разгляду справы Бісьпінга, абвінавачанага ў забойстве 15 гадоў таму назад князя Друцкага-Любецкага прызнаў Бісьпінга ня вінаватым у забойстве і сфальшаваньні 6-ці вэксалёў на суму 200 тыс. злотых.

СПРАВА АМНІСТЫІ ДЛЯ ПАЛІТЫЧНЫХ ВЯЗЬНЯЎ.

„Газэта Поранна“ (№ 70) паведамляе, што на бліжэйшым пасяджэньні рады міністраў мае быць разгледжана справа амністыі для палітычных вязьняў.

КАНФІСКАЦЫЯ ЛЕВАПЭПЭЭСАЎСКАЕ АДНАДНЕЎКІ.

Віленская адміністрацыя сканфіскавала левапэпээсаўскую аднадвеўку «Справа Заводова» за артыкул «1-шы май». Выдаўцы прыцягваюцца да адказнасьці па арт. 129 К. К.

ЛІТОЎСКІЯ ЭСДЭКІ Ў ВІЛЬНІ.

4 мая г. г. з Коўні праз Латвію прыбыло каля 20 асоб, выэміграваўшых з Літвы з прычыны прасьледваньня іх урадам Вальдэмараса.

Масавыя арышты ў Зах. Беларусі.

«Кур'ер Віленскі» (№ 101) паведамляе, што адміністрацыя арыштавала гэтымі днямі ў Горадзенскім і Лідзкім пав. каля 40 асоб, якія быццам належалі да кампартыі Зах. Беларусі і ўваходзілі ў склад райённага камітэту.

АРЫШТ НА ВАКЗАЛЕ Ў ВІЛЬНІ.

Гэтымі днямі, як паведамляе „Кур'ер Віл." (№ 101), паліцыя арыштавала на вакзале ў Вільні нейкую Рабіновіч, быццам дэлегатку варшаўскай кампартыі, якая спэцыяльна прыехала ў Вільню для справаздачы аб сьвяце 1 мая ў Варшаве.

Не забывайце аб „польскай місіі".

У адным з апошніх нумароў віленскай манархічнай газэты «Слово» надрукован артыкул Міх. Обезерскага, прысьвечаны 9-й гадавіне заваяваньня польскімі войскамі пад камандай марш. Пілсудзкага літоўска-беларускай сталіцы—Вільні. Сьвяткаваньне прайшло на гэты раз бяз пуфаў і парадаў, без хвасьлівых прамоў, бяз прыезду самога маршалка з Варшавы, без маханьняў шаблямі і кулакамі ва ўсе бакі.

Было спакойна. Толькі ў катэдры адслужылі мшу і спакойна разышліся.

Газэты таксама ня трубілі, не аб'вяшчалі паходу на Коўню і Менск, ня крычалі: нех жые круль! Што-б усё гэта значыла? Адказ адзін: не пачасе. Адбываюцца літоўска-польскія перагаворы і таму ня можна рабіць дэбош. У манархічным «Слове» замест ваяўнічага яе рэдактара п. Цата-Мацкевіча за пяро бярэцца п. Міхал Обезерскі і аддаецца гістарычна-філёзофскім разважаньням на тэму аб вялікай Польшчы.

[illegible]

наньня польскай місіі, як прадмуру хрысьціянства».

Ваенная экспэдыцыя марш. Пілсудзкага на Вільню—гэта першы крок «выкананьня польскай місіі».

Але народ аказаўся «лётным пяском, якім вецер мятае ва ўсе староны сьвету». Польшча — гэта «пустыня волі».

«Уладу сам падняў—таму, што яна ляжала на вуліцы»—кажа аб сабе Пілсудзкі ў сваёй віленскай прамове.

Так прадстаўляе сябе М. О. ролю польскага грамадзянства і ролю асобы Пілсудзкага ў гісторыі Польшчы ад часу абвяшчэньня яе незалежнай дзяржавай.

«Цяпер — кажа М. О.—маршалак Пілсудзкі, які магутнасьцю сваёй індывідуальнасьці здолеў аб'яднаць больш, як трэцюю частку прадстаўнікоў абедзьвюх палат, імкнецца да скаардынаваньня дзяржаўнага высілку народу».

У чым павінна заключацца гэтае «скаардынаваньне дзяржаўнага высілку

[illegible]

Замежны.

Пакутнае жыцьцё беларусаў у Аргентыне.

„Голас Працы" (№ 7) зьмяшчае ліст беларуса М. Храпавіцкага з Аргентыны, у якім ён між іншым піша, што ў Аргентыне ёсьць шмат беларусаў, але яны не з'арганізаваны. З працай надта дрэнна. Яшчэ летам, дык то там, то сям атрымаеш працу, а на зіму ўсе зьбіраюцца ў сталіцу Буэнос-Айрэс і чакаюць лепшай будучыны. Прыватныя агенцтвы пасылаюць часам на работу за 1500-2000 кілёмэтраў, дзе прапрацаваўшы некалькі чаоў, плятуцца нашыя гаротныя беларусы пехатой у Буэнос-Айрэс і гэтак заўсёды.

Вясеньняя сяўба.

Недахваты ў контрактацыі лёну.

З папярэдніх справаздачных даных аб ходзе контрактацыі лёну, валакна і насеньня выявілася шмат недахопаў, паказваючых, што акругамі і раёнамі праведзена слабая падрыхтоўчая праца. Сюды адносяцца наступныя моманты:

Раскіданасьць контрактацыі амаль па ўсіх раёнах кожнай акругі, а ў раёнах—па ўсіх сельсаветах. Такое разьмеркаваньне паказвае механічнасьць працы, адсутнасьць вучоту пэрспэктыў разьвіцьця лёну ў тым ці іншым раёне і гэта робіцца ў той час, калі папярэдняя схема раёнаваньня ільнаводзтва была прапрацавана НКЗ, зацьверджана Эканомнарадаю і сваечасова накіравана акругам для практычнага карыстаньня. У выніку гэтай мэханічнасьці маем тое, што слабаільнаводныя акругі і раёны амаль яшчэ не разгарнулі працы па контрактацыі, як Магілеўская акруга, Бярэзінскі раён Менскай акругі і інш. у той час як ільнаводныя акругі на 15-IV закантрактавалі да 35 проц. (Віцебская), а асобныя раёны да 60 проц. (Халапеніцкі раён Менскай акругі).

Для выпраўленьня гэтага недахвату неабходна разбранаваць зацьверджаныя АВК цьвёрдыя лічбы контрактацыі па раёнах і РВК па сельсаветах і прадаставіць права акрсельсаюзам і Акрза манэўраваць плошчамі ў залежнасьці ад посьпеху заключэньня дагавароў з насельніцтвам.

Далей, у некаторых мясцох контрактацыю зразумелі як нейкі фонд для дапамогі беднаце і выдаюць авансы па пасьведчаньнях сельсаветаў тым сялянам, якія ня сеялі лёну і мусіць ня будуць сеяць.

Затым з гэтых авансаў с.-г. таварыствы ўтрымліваюць ранейшую запазычанасьць селяніна ці прымушаюць уступаць у таварыствы і ўтрымліваюць з авансу пай. Такія выпадкі зусім не дапусьцімы, бо сродкі на контрактацыю зьяўляюцца цьвёрдымі мэтавымі сродкамі, вызначанымі вышэйшымі ўрадавымі ворганамі.

Ёсьць шмат выпадкаў, калі ні с.-г. каапэрацыя, ні земорганы нічога не прадпрымаюць для кампаніі контрактацыі і справа стаіць на месцы (Магілеўская акруга).

Вельмі дрэнна абстаіць справа з пэрыядычнаю справаздачаю па лініі с.-г. каапэрацыі. За ўвесь час толькі Віцебская і Менская акругі паведамілі на 15-IV некаторыя даныя, а іншыя акругі маўчаць у той час, калі першую справаздачу трэба было даць да 20-IV—1928 г. Для высьвятленьня адзначаных недахопаў, неабходна прыняць крокі ў ажыцьцяўленьня працы па контрактацыі шляхам жывой сувязі і інструктажа ўсіх райёнаў, дзе праводзіцца контрактацыя. Трэба памятаць, што контрактацыі гэтага года надаецца асаблівае значэньне і ёсьць шмат пытаньняў, якія не заўсёды зразумелы нават асобным акруговым установам, а тым больш будзе незразумелых пытаньняў райёнам і сельсаветам. Затым трэба мабілізаваць усе зацікаўленыя акруговыя ўстановы і ў арганізаваным парадку накіраваць працаўнікоў у райёны, сельсаветы і вёскі, а райённых —у сельсаветы і вёскі.

Затым, неабходна прыняць крокі, каб агранамія дапамагла с.-г. каапэрацыі правесьці той мінімум аградапамогі, пасеўшчыкам лёну, які прадугледжан накіраваным плянам па кожнай акрузе.

І, урэшце, трэба падцягнуцца з інфармацыйнаю справаздачаю аб ходзе контрактацыі згодна вызначаных тэрмінаў.

А. Шатэрнік.

Як праходзіць зерна-ачышчэньне.

Водле вестак, атрыманых Наркамземам на 25 і 30 красавіка ў сярэднім па ўсіх акругах ачышчана насеньня 70,8 проц. зярна. Па асобных акругах кампанія мае такі выгляд: Магілеўская акруга выканала 108 проц., Гомельская—90, Аршанская—79,6, Мазырская—80, Менская—70, Віцебская—65, Полацкая—50 і Бабруйская—47,5 проц.

Да сяўбы падрыхтаваны.

Да весны пачалі ў раёне рыхтавацца сваечасова.

Да 20 красавіка ачышчана 240,5 тон насеньня, што складае 53,5 проц. заданьня. Па асобных культурах: аўсу—154,68 тон, ячменю—55 т., яравой пшаніцы—11,85 т., грэчкі—1,62 т., гароху 1,6 т., вікі—5 т., ільну—3,3 т. і канюшыны 8,85 т. [illegible]

[illegible] 56 т. [illegible] і агу[illegible] [illegible] 4 т., [illegible] 191 [illegible] 6 т. [illegible]

Кантрактацыя праходзіць слаба.

Да 30 красавіка контрактацыя праведзена ў наступных разьмерах: на лён-насеньне—16,3 проц., лён-валакно—34,5 проц., віку—16,3 проц., бульбу—30,2 проц., канюшыну—10,1 проц., сэрадэлю—25 пр., лубін—33 пр.

Зусім не контрактуюцца пасевы такіх культур, як ячмень (3.800 гэкт.), лён-даўгунец (2.000 гэкт.) і караньплодаў на 1.000 пуд.

Машынізацыя вёскі.

За мінулы год і першую палову бягучага году значна пашырыўся завоз сельска-гаспадарчых машын акрсельсаюзам і павялічылася рэалізацыя іх [illegible] У 1926-27 г. было завезена на 110656 руб., а ў гэтым годзе завезена на 92733, рэалізавана на 97500 р.

Пашырыўся водпуск крэдыту на машынаснабжэньне і прасоўваньне гэтага крэдыту ў вёску: за мінулы год выдана с.-г. крэдыту 129568 руб., за першае паўгодзьдзе 1927-28 г. па 15 таварыствах выдана 41862 рублі.

Павялічылася колькасьць сельска-гаспадарчага інвэнтару ў калектыўных гаспадарках. На першае кастрычніка 1926 году забясьпечанасьць машынамі складала 30,9 проц., а на 1 кастрычніка 1927 году—40,7 проц.

Пры таварыствах ёсьць 14 пракатных пунктаў для карыстаньня бядняцкімі гаспадаркамі.

Разгортваецца работа па дапамозе [illegible]

[illegible] машынных таварыстваў і наяўнасьць момантаў індывідуальнага карыстаньня машын таварыствамі. Галоўныя перашкоды прасоўваньня машын у вёску, гэта невастарчальны тэрмін крэдытаваньня на машыны, асабліва на „буйнейшыя, што перашкаджае больш шырокаму іх прасоўваньню ў бядняцкія гаспадаркі і несваячасовы завоз с.-г. машын.

Анучын П.

Мазыршчына.

Сэрадэля не кантрактуецца.

Па пляну Акрземаддзелу не прадугледжана контрактацыя сэрадэлі, якая мае вялікае пашырэньне ў раёне. Неабходна дадаткова контрактаваць сэрадэлю на плошчы 20 гэкт.

Да гэтага часу с.-г. каапэрацыя не разгарнула справы контрактацыі, толькі Капыльскае т-ва з 85 гэктараў на бульбу закантрактавала 30 гэкт.; падрыхтоўваецца і добра пройдзе контрактацыя на бульбу, канюшыну і лубін, горш стаіць справа з лёнам і ячменем.

Патрэбна, каб с.-г. каапэрацыя паскорыла заключэньне ўмоваў на контрактацыю з Белсельбанкам, а АЗА вызначыў плошчу пад контрактацыю 20 гэкт. сэрадэлі.

Я. Ш—ч.

Капыль, Меншчына.

Астаёмся без насеньня.

Ёсьць недалёка ад нашай вёскі крэдытнае сельска-гаспадарчае т-ва ў м. Ціхінічы, якое павінна забясьпечваць беднякоў насеньнем. Аднойчы паехалі сяляне вёскі В.-Крушынаўкі, каб атрымаць насеньне, але стаялі дзень і не атрымалі, бо працаўнікі за дзень адпускаюць усяго 5 чал. Паехалі назаўтра і таксама не атрымалі і надзею страцілі атрымаць. Некаторыя ўжо ідуць да заможнікаў, каб узяць хоць і ўтры дарага, але толькі каб хутчэй, бо ўжо сеў пачаўся. І хто дапаможа зьнішчыць бюрократаў у Ціхініцкім крэдытным т-ве?

Я. Крушына.

в. В.-Крушынаўка, Рагачэўскага р., Бабруйшчына.

Па БССР.

(Ад нашых карэспандэнтаў).

ЯК ІДЗЕ САМААБКЛАДАНЬНЕ

(па вестках на 1-е мая).

АКРУГІ	Заданьне	Прынята па праведзеных сходах	%% да заданьня	Паступіла	%% да заданьня
Мазырская	210.000	244.690	122,3	185.417	75,8
Аршанская	350.000	350.002	100,0	236 872	67,7
Полацкая	160.000	172.684	90,9	30.030	17,4
Гомельская	350.000	304.645	87,0	66.069	21,7
Віцебская	250.000	215.490	86,2	94.980	44,1
Бабруйская	500.000	410.200	82,0	132.200	32,2
Магілеўская	500.000	363.000	72,6	37.000	10,2
Менская	560.000	400.630	71,5	48.189	12,0
ПА БССР	2.910.000	2.461.241	84,6	830.757	33,8

ЛІКВІДАЦЫЯ НЯПІСЬМЕННАСЬЦІ.

Бабруйск, 7-5. Адбыўся ўрачысты выпуск гарадзкіх пунктаў па ліквідацыі няпісьменнасьці. У апошнім годзе ў Бабруйску працавала 15 лікпунктаў, якія абхапілі 300 няпісьменных. Афіцыйна лікпунктамі выпушчана 150 чалавек.

Тыя, хто скончыў з посьпехам лікпункт, атрымалі падарункі.

На сёняшні дзень па гораду Бабруйску налічваецца 5 тысяч чалавек няпісьменных.

КРЭДЫТ ДАСЬЛЕДЧАЙ С.-ГАС. СТАНЦЫІ.

Бабруйск, 7-5. Бабруйскі акрсельбанк атрымаў сёньня 16000 руб. доўгатэрміновага крэдыту. Гэтыя сродкі адпушчаны Турскай сельска-гаспадарчай дасьледчай станцыі на набыцьцё насеньня лугавых траў.

ДАПАМОГА БЕДНАЦЕ.

ВОРША, 7-У. Гэтымі днямі акруговае сельска - гаспадарчае крэдытнае таварыства атрымала з Менску 10.000 руб. кароткатэрміновага крэдыту, які вызначаны на закупку насеньня бульбы для бядняцкіх гаспадарак акругі.

СЯЛЯНЕ БУДУЦЬ МЕЦЬ ДОБРЫ ПРЫТУЛАК.

Барысаў. Зроблен у Барысаўскім доме селяніна вялікі капітальны рамонт усяго будынку. На што патрачана каля 500 рублёў.

Заля вельмі дорба адрамантавана. У адпачывальнях усе тапчаны зьменены на 40 жалезных ложкаў з матрацамі і пасьцельнай бялізнай. Таксама пашырана сталовая.

Чытальня выпісвае розныя газэты і журналы. Праваабаронец штодзённа прымае сялян па розных пытаньнях.

Часта наладжваюцца кіно-сэансы, конкурсы, лекцыі і інш.

НА ДАБРАБЫТ ВЁСКІ.

Рагачэў. Рэалізацыя пазыкі скончылася. Рэалізавана па райёну звыш 30 тысяч руб. Зараз абмяркоўваецца пытаньне, куды пусьціць 10 проц. з рэалізаванае пазыкі. Намечана правесьці тэлефоны ў два далёкія сельсаветы, адчыніць дзіцячыя яслі ў вёсцы Азяраны, пабудаваць некалькі студняў у тых вёсках, дзе найбольш рэалізавана пазыкі.

Сяляне вітаюць такую палітыку, якая практычна паказвае селяніну, для якой мэты выпускаецца пазыка.

ЗА НОВУЮ ВЁСКУ.

Жыцьцё пацякло пановаму.

Самым глухім і цёмным месцам у Старобінскім раёне з даўных пор лічыцца Палеская яго частка. Умовы жыцьця там вельмі кепскія. Паляшукі жывуць нязвычайна бедна.

Цяпер Палесьсе прачынаецца. Узяць для прыкладу вёску Даманавічы, якая разьмясьцілася ля рэчкі Случанкі ў самай глушы Палесься. Сяляне жылі тут бедна. Адно багаты былі рознымі шаптунамі ды знахарамі. Зусім ня тым сталі цяпер сяляне гэтай вёскі. Іначай пачалі яны на ўсё глядзець. У сьвяточны дзень ня ідуць у царкву, як раней. Крыўдуе на іх поп і кажа: «Распаўся прыход, паразумнелі мужыкі».

У Даманавічах ёсьць камітэт узаемадапамогі. У сельсавет абралі пераважна беднякоў; там працуе і адна жанчына. У вёсцы ёсьць таксама каапэратыў. Гэтай зімою арганізаваліся: пажарная дружына, якая мае сваю машыну і ячэйка ТДА-Авіяхіму.

Зімою праводзіліся сельска-гаспадарчыя курсы, і гэтай вясною была прывезена ў вёску сартоўка, якою ачышчана каля 300 пуд. зярна.

Адным словам, жыцьцё пацякло па новаму руслу.

Г.

В. Даманавічы, Староб. р.

Да культурна-тэхнічнай гаспадаркі.

Гаспадары нашага сельсавету сеялі лён і каноплі толькі для сваіх невялікіх патрэб.

Ніхто з нашых гаспадароў ня толькі не прадае ні насеньня, ні валакна тэхнічных расьлін, але нават кожную вясну і восень самі дакупляюць і насеньня і валакна гэтых культур.

Сёлета ў пытаньні засеву тэхнічных культур у нас прыкмячаецца значны перелом. Надасчы на пленуме сельсавету аграном растлумачыў сялянам пра контрактацыю культурна-тэхнічных расьлін. Сялянства вельмі зацікавілася гэтай справай.

Пасьля пленуму тры гаспадары розных вёсак нашага сельсавету заключылі ўмову на контрактацыю лёну на плошчы ў тры гэктары. Яны ўжо атрымалі пазыку грашмі па адзін гэктар 12 руб. на насеньне і 29 на валакно.

Шмат яшчэ гаспадароў падалі заявы ў с.-с. каб атрымаць пазыку на контрактацыю лёну.

Чамаданаў В.

Макрадзкі сельсавет, Чавускі р., Магілёўшчына.

За асьвету.

У нас у пасёлках Прусікі і Узброд праводзіўся сход сялян, з мэтаю вырашэньня пытаньня аб самаабкладаньні. Усё перадавое сялянства, гуртуючаеся навакол партыі, яшчэ да сходу ў гутарках выказвалася, каб правесьці самаабкладаньне поўнасьцю.

Думка гэта і вырашылася на сходзе. Сход праводзіўся ў будынку школы, якая відавочна паказала пасялкоўцам, што яна патрабуе рамонту. І калі стала пытаньне на што сродкі скарыстаць, аднагалосна ўхвалілі:

— На школу! Няхай узмацняецца наша крыніца культуры, пры яе дапамозе мы хутчэй пераможам нашу цемру і перабудуем сваю гаспадарку па новаму—на сацыялістычны лад.

— Даём усе 35 проц. на гэту справу і, як адзін, у тэрмін унясём грошы.

Вось адносіны новага селяніна да справы асьветы.

Пасялковец С. Жываловіч.

Чапялеўскі с.-с., Бабруйшчына.

У атмасфэры шпіянажу і правакацыі.

(На працэсе Беларускай Сялянска-Работніцкай Грамады).

(Ад нашага карэспандэнта).

Седзячы на працэсе і перакідаючы старонкі майго блёкноту, я ўбачыў запіс, які мае сувязь з лютым 1927 г., г. зн. з тымі днямі, непасрэдна пасьля разгрому Грамады, калі сойм выдаў паліцыі і суду чатырох дэпутатаў Беларускай Грамады, якія зараз сядзяць на лаўцы падсудных і дэпутата Незалежнае сялянскае партыі Галавача, справа якога яшчэ будзе разглядацца. Я пісаў тады ў сваім блёкноце:

„Атмасфэра ў Польшчы вельмі цяжкая. Праўду казаў дэпутат Тугут, што сапраўды няма чым дыхаць. Для таго каб хоць прыблізна ўявіць сабе аб тэй атмасфэры, у якой мы жывём і працуем, падаём аўтарытэтную думку пленуму польскага сойму, на якім тое, чым мы дыхаем у Польшчы, было названа атмасфэраю шпіянажу і правакацыі».

Дыскусія аб атмасфэры была наладжана ў сойме з наступнага повадў. Урад патрабаваў ад сойму выдаць суду пяць дэпутатаў. Ня маючы належных доказаў пацьвярджаючых шпіёнскую ці якую-небудзь іншую антыдзяржаўную дзейнасьць дэпутатаў, галовы якіх патрабаваў урад, міністр юстыцыі Мэйштовіч дадаў да польскага крымінальнага кодэксу новую ступень віны, якая прадугледжвае асобнае пакараньне за ўдыханьне тае ці іншае атмасфэры. Бо простых доказаў шпіёнскае дзейнасьці дэпутатаў няма, але даведзена іншае: „яны дзейнічалі і працавалі ў шпіёнскай атмасфэры».

На гэту такую неспадзяваную заяву дэпутат т. В рскі слушна адказаў міністру:

— Мы жывем у Польшчы ў атмасфэры бязупыннай правакацыі; аднак ня ўсе мы з вамі, спадзяюся, правакатары?

Гэта пэсымістычная ацэнка польскае атмасфэры не перашкодзіла польскаму сойму выдаць у тым-жа пасяджэньні пяць дэпутатаў Беларускае Грамады і НПХ суду і паліцыі.

Наш абавязак аддаць належнае польскім лібэралам і дэмакратам, якія на гэты раз наперакор сваей звычайнай тактыцы выступілі проці ўрадавага праэкту аб выдачы дэпутатаў. За прапанову ўраду галасавала толькі крайняя правая партыя і цэнтр (пілсудчыкаў) невялікая група. Польская дэмакратыя выказвалася проці. Яна даручыла абарону дэпутатаў лепшым сваім прафэсыянальным адвакатам: яўрэйскаму дэпутату Шрэйбэру і пэпээсаўцу адвакату Лібэрману, якія зразумелі сваю задачу вузка прафэсыянальна. Забыліся аб тым, што арыштам дэпутатаў пілсудчына дала польскай дэмакратыі добры вурок аб сутнасьці канстытуцыі пры наяўнасьці адзінай дыктатуры, якая абапіраецца на вайсковы панцыраваны кулак. Дэпутаты-юрысты забыліся аб тым, што выдачаю дэпутатаў сойм дабрахвотна адмовіўся ад элемэнтарных сваіх праў. Нічога не гаварылася аб тым, што арышт пяці дэпутатаў зьяўляецца адным са зьвеньнеў пачатага генэральнага разгрому нацыянальнага і радыкальнага сялянскага руху. Добра выхаваныя дэпутаты і адвакаты ніводным словам не спамянулі аб тым, што разгром Грамады зьяўляецца пачаткам генэральнае чысткі вайсковага плацдарму проці СССР. Абаронцы дэмакратыі шкадавалі толькі аб адным, што з пункту гледжаньня фармальнай справядлівасьці, арышты ня вытрымліваюць ніякай крытыкі і даюць повад да бязупынных апэляцый і касацый—зразумела толькі ў тэорыі.

Такім чынам, канстытуцыя прадугледжвае магчымасьць арышту дэпутатаў, калі яны злоўлены на месцы злачынства, між тым дэпутаты былі арыштаваны ноччу, калі ўжо спалі. У выпадку, калі дэпутат будзе злоўлен на месцы злачынства, канстытуцыя дае права яго арыштаваць, як за крымінальнае злачынства, між тым як супроцьдзяржаўная дзейнасьць зьяўляецца па ўсіх кодэксах сьвету злачынствам палітычным. Шкадавалі дэпутаты-адвакаты, што судова-паліцэйская ўлада вельмі позна паведаміла аб арышце старшыні сойму Ратая, між тым яны маглі гэта зрабіць значна раней, хоць-бы з некаторым захаваньнем канстытуцыйных форм. Шчыра шкадавалі адвакаты, што ўрад якраз па самаму галоўнаму пункту абвінавачаньня ў шпіянажы не паклапаціўся аб належных судовых доказах. Адвакаты раскрытыкавалі з гэтага пункту гледжаньня ўчынкі ўраду, давёўшы зусім выразна, што ў адносінах судовых форм усё гэта было зроблена вельмі нядбайна і недарэчна.

Калі-б урад прадставіў афармленьне „гэтае справы" Шрэйбэру і Лібэрману, яны-б гэта зрабілі спакойна і чыста, што ніхто нічога-б ня мог сказаць.

Па сутнасьці пытаньня—адносна трагэдыі стогнучага ў няволі беларускага народу і гістарычнага правалу Польшчы, якая 4 лютага сама расьпісалася ў поўным банкрутстве і безпадстаўнасьці сваёй васьмігадовай палітыкі на ўсходніх акраінах—ніводнага слова.

Ці-ж гэта не зьяўляецца доказам масавага атручаньня польскаю атмасфэраю?

* * *

4 лютага 1926 г. сойм выдаў суду арыштаваных яшчэ раней дэпутатаў Тарашкевіча, Рак-Міхайлоўскага, Валошына, Мятлу і Галавача.

Зараз яны сядзяць на лаўцы подсудных віленскага акруговага суду.

Ня дзіва, што атмасфэра суду над грамадаўцамі таксама насычана духам шпіянажу і правакацыі. Аб гэтым паклапаціўся пракурор, які сабраў з усіх канцоў Заходняй Беларусі ўсіх большменш выдатных шпікоў, ахраньнікаў і паліцэйскіх, зрабіўшы ім у залі суду асабісты парад-агляд. 30 дзён суд патраціў на тое, каб выслухаць паказаньні звыш чатырохсот тайных і яўных паліцэйскіх, выступаючых перад судом у якасьці сьведак. Хіба-ж тое, што польскі суд лічачы магчымым, каб у гістарычнай барацьбе між беларускім народам і польскаю дзяржаваю інтарэсы польскай дзяржавы выяўляла на судзе зграя ахраньнікаў, не зьяўляецца доказам масавага атручаньня пануючай атмасфэрай абшарніцкай капіталістычнай Польшчы.

Гледзячы на гэты парад шпікоў мімаволі ўзьнікла думка, калі пракурор мог сабе дазволіць прывесьці ў Вільню гэткую колькасьць «сваіх» сьведак, дык хто зможа зьлічыць шпіёнскую армію, якая як павуцінаю аблытала землі Заходняй Беларусі. У якой меры шырока працуе апарат сьлежкі на абшарах Заходняй Беларусі сьведчыць між іншым наступны эпізод, які выявіўся ў залі суду.

Калі абвінавачаны Астроўскі ў свой час жыў на дачы на хутары беларускага сэнатара Уласава пад Радашковічамі, туды было камандыравана некалькі спэцыяльных агентаў, атрымаўшых заданьне сачыць за Астроўскім удзень і ноччу.

Невядома чаго ў гэтай гісторыі больш: трагічнага ці камічнага. Матар'ял, дадзены шпікамі, быў вельмі нязначны. Ім удалося выявіць, што Астроўскі часта падыходзіў да хмызьняку, які рос недалёка ад хутара.

За гэта таксама ўхапілася абвінавачаньне. Тое, што невядома з якой мэтай хадзіў Астроўскі ў хмызьняк, таксама мела свой адбітак на працэсе. Суд сур'ёзна пастараўся ўнікнуць у гэтую справу.

Калі перад судом у якасьці сьведкі зьявіўся беларускі сэнатар Уласаў, адвакат Кржыжаноўскі даў яму ня зусім звычайнае на палітычным працэсе запытаньне:

— У вас на хутары былі спэцыяльныя ватары?

Сэнатар адказаў не адразу. Адчувалася, што яго гаспадарскае самалюбства было закранута. Ватараў уласьціва ня бюло. Усё такі—непарадак. Але ён адказаў:

— Не, ня было.

Такім чынам, прышлося адвакату Кржыжаноўскаму сарваць таемнасьць паводзін абвінавачанага Астроўскага. На лаўках для прэсы страшны сьмех. Але гэты факт зусім не такі сьмешны, як здаецца на першы погляд. Гэта бязупынная сьлежка за ўсім народам набывае часамі трагічны выгляд. Адзін з сьведкаў беларусаў, сам таго не заўважыўшы, прастадушна апавядаў на судзе;

Прыехаўшы ў Вільню, ён, зразумела, ня прымаў ніякага ўдзелу ў палітычным жыцьці, бо яму было вядома, што за ім, як за беларусом, натуральна была сьлежка...

Да чаго трэба давесьці чалавека, калі ён лічыць нармальным, што досыць быць беларусом, каб была наладжана за ім сьлежка. Вось гэты сьведка згадзіўся з такою думкаю, што можа быць гэткае становішча, калі цэлы народ, цэлая нацыя знаходзіцца пад тайным наглядам паліцыі.

Ці-ж гэтае зьявішча не зьяўляецца вынікам духу шпіянажу і правакацыі, якім, як аўтарытэтна сьцьвярджае польскі сойм, насычана польская атмасфэра і асабліва ўсходніх акраін.

Толькі ў атмасфэры польскіх «Крэсаў» магчыма гэткае зьявішча, як сьведка Вашкевіч.

Селянін Вашкевіч, вышаўшы адноймы ад дэпутата Мятлы, быў затрыман паліцыяй і адведзен у паліцэйскі пастэрунак. Па дарозе паліцэйскія дасталі з кішэні Вашкевіча беларускія газэты, аглядзелі яго кішэні, пасьля чаго аддалі яму газэты назад. Калі газэты былі другі раз разгледжаны камэндантам паліцыі, у іх былі знойдзены камуністычныя адозвы. Што было зроблена з Вашкевічам у паліцэйскім пастэрунку—нам невядома. Вядома толькі, што Вашкевіч лічыў патрэбным даць паліцыі паказаньні аб тым, што камуністычныя адозвы ён атрымаў для распаўсюджаньня ад дэпутата Мятлы. Вядома таксама і тое, што пасьля гэтага Вашкевіч быў вызвалены.

Але гэта яшчэ ня ўсё. Праз некалькі дзён, ня маючы спакою, Вашкевіч зьвярнуўся ў беларускі клюб сойму з лістам, у якім заявіў, што адчувае сябе вінаватым перад беларускімі дэпутатамі, што ён у паліцыі ўзьвёў паклёп па дэпутата Мятлу, што гэта было ў яго вымушана пад уплывам фізычнага і маральнага катаваньня: яго білі і паграджалі... Жонка памёрла, пры ім засталіся маленькія дзеці... Страх... Ну, і зрабіў подласьць...

Ліст быў перададзен пракуратуры. Вашкевіча зноў пачалі дапытваць. Тады Вашкевіч заявіў судоваму сьледчаму.

— У паліцыі мяне ня білі. Ліст у беларускі клюб паслаў, бо мне казалі, што ў іншым выпадку мне пагражае сьмерць.

Хто казаў, што казаў,—невядома.

Выяўлена было на судзе, што ў Вільню, каб даць паказаньне суду, Вашкевіч прыехаў не адзін. З ім прыехаў яго злы гэній—паліцэйскі яго вёскі, які таксама быў выклікан у суд у якасьці сьведкі.

Падрабязнасьці гэтага прыемнага падарожжа засталіся нявысьветленымі.

Сьведка Вашкевіч зрабіў уражаньне запужанай жывёлы. Ён папаў у вопытныя рукі абаронцы Гонігвіля, які адразу зразумеў простую псыхалёгію прыгнечанага, страціўшага чалавечы вобраз. Допыт ён пачаў мягка, сардэчна. Спачуваючы аднёсься да сьмерці яго жонкі. Спытаўся аб дзетках-сіратцінках. Закрануў мімаходам справу з лістам, напісаным у сойм...

Старшыня, зразумеўшы да чаго вядзе абаронца, страціў цярплівасьць. Ня даўшы скончыць допыту, ён сурова спытаўся:

— Білі вас у паліцыі, ці не?

— Білі, паночку, адказаў сьведка.

Адвакат Гонігвіль падымаецца з месца і кланяецца старшыні.

— Больш запытаньняў да сьведкі ня маю.

Хто такі Вашкевіч, калі не прадукт атмасфэры шпіянажу і патройнай правакацыі?

Столькі аб атмасфэрах...

ЯЗЭП ПАЎЛОЎСКІ.

Вільня, красавік 1928 г.

На варце краіны саветаў.

Ваенізацыя ніжэйшай школы.

Адносна ваенізацыі вышэйшых, а таксама сярэдніх навучальных устаноў многа гаварылі і пісалі. Трэба сказаць праўду, што пытаньне пастаўлена ўпару. Ні можам мы, спакойна рукі, сядзець ды спакойна глядзець на той факт (ваенізацыя навучальных установаў), які красамоўна гаворыць сам за сябе; ня можам мы чакаць, пакуль нашы «суседзі», выскаліўшы зубы, нападуць на нас. Ясна, што ня толькі Чырвонай арміі прыйдзецца змагацца з мірнымі драпежнікамі, а і ўсяму насельніцтву. Вось чаму ваенізацыя навучальных установаў, якую праводзяць, неабходна. Насьля гэтага, мне здаецца, ясна, без жадных доказаў, патрэбнасьць ваенізацыі не толькі вышэйшых і сярэдніх навучальных установаў, а і—ніжэйшай школы, як прымітыўнае, сямігодкі і вясковае. Той погляд, што ў ніжэйшай школе правесьці справу ваенізацыі цяжка, а то і немагчыма, мне здаецца, няправільны. Зразумела, калі паставіць справу ваенізацыі ў ніжэйшай школе па ўсіх правілах вайсковай тэхнікі і стратэгіі, то тады мы з пастаўленай перад намі задачай ня справімся пры ўсім нашым жаданьні. [illegible] што праграма вайсковых ведаў для ніжэйшай школы павінна быць так складзена, каб яна адпавядала і фізічнаму і разумоваму росту вучня [illegible]

80-ых і 90-х гадоў, у якіх, хоць прымітыўна, ваенізацыя праводзілася з дапамогай належных выкладчыкаў. [illegible]

Антон Лясін.

Койданава, Менская акругі.

Рыхтуйцеся да збору навабранцаў.

[illegible]

Чэрнікаў.

Барысаў, № Чырвонапал. полк.

Улетку ажывім працу ціраў.

[illegible] леньні працы нізавых ячэек.

Ваенізацыя ТДА-Авіяхімаўскай масы праводзіцца ў гуртках: стралковым, хімічным, гуртку першай дапамогі і мадэлябудаўніцтва.

Усіх гурткоў 26, якія яднаюць 860 чал.

Маладых прыхільнікаў налічваецца да 600 чал.

[illegible] значная.

Гарсавет ТДА-Авіяхіму прыняў актыўны ўдзел у рэалізацыі білетаў 2-й усесаюзнай авіялётарэі. Рэалізавана 1000 білетаў.

Ячэйкі намецілі агляд дасягненьняў сваіх гурткоў у маі-чэрвені месяцы.

І. Клебанаў.

Гор. Барысаў.

КРЫТЫКА НАШЫХ НЕДАХОПАЎ.

(Агульна-гарадзкі сход працаўнікоў друку).

Агульная хвароба не шкадавала часу, не абмінула і агульна-гарадзкога сходу рабочых, рабкораў і селькораў, асноўная задача якога [illegible] друку, які адбыўся 6 мая ў вялікай зале клюбу Карла Маркса. [illegible] загадчык аддзелу друку ЦК КП(б)Б т. Сянькевіч.

[illegible]

— Дзень друку зьяўляецца асаблівым днём,—кажа т. Сянькевіч [illegible]

[illegible] год. Гэта надзвычайная актыўнасьць і зацікаўленасьць рабочых зрабіць свой друк яшчэ лепшым сьведчыць аб уцягненьні шырокіх працоўных мас у культурнае будаўніцтва.

Далей т. Сянькевіч спыняецца на вялікім дасягненьні—гэта на буйным росьце тыражу нашых газэт, што зьяўляецца ўжо культурнай рэвалюцыяй. Тыраж газэт на беларускай мове павялічыўся за год на 40 з лішнім тысяч, і большая частка павялічэньня тыражу прыпадае на нашы сялянскія газэты. Разам з маскоўскімі ў нашу вёску пападае да 100000 сялянскіх газэт ці адна газэта на 13 гаспадарак, а гэта можна лічыць ужо досыць вялікім дасягненьнем.

[illegible] зэт пры бічаваньні недахопаў бюракратызму і іншых недахопаў у нашым будаўніцтве. Газэты [illegible] бязі, а больш вялікія [illegible] валіся нявысьветленымі.

Калі абстрэльваецца той ці іншы бюракрат, растратчык, безгаспадарнік і г. д., дык нашыя газэты вельмі слаба іх білі: трэба біць, каб гэтыя малайцы аж завылі.

Абстрэльваньне недахопаў было ў нас аднабаковым: газэтам не ўдалося прасачыць, як выпраўлены недахопы, пра якія гаварылі тысячы заметак нашых рабселькораў, а гэта вялікі недахоп, які трэба зьліквідаваць.

Вельмі кепска тое, што нашы газэты ня ўмеюць абвяшчаць самі аб [illegible]

[illegible] вае на тое, што асноўная задача друку дапамагчы партыі і ўладзе прасунуць і папулярызаваць выкінутыя лёзунгі, прапагандаваць сярод працоўных мас тыя задачы культурна-гаспадарчага будаўніцтва, якія пастаўлены партыяй і ўладай.

У нас ёсьць усе магчымасьці для пашырэньня і разьвіцьця рабочага друку. Больш самакрытыкі, больш калектыўнай працы, часьцей пад крытыку рабочых мас, і нашы газэты да наступнага «Дню Друку» будуць мець шэраг далейшых перамог.

ЧАРГОВЫЯ ЗАДАЧЫ Ў ШЭФПРАЦЫ.

Адзінаццаты год будуецца ў Савецкім Саюзе новая сацыялістычная грамада.

Вядучы працу па індустрыялізацыі краіны, налягаючы на тэхніку, на павялічэньне прадукцыі, на павышэньне культурнага ўзроўню працоўных, савецкая краіна бярэ старт на дагонку і перагонку капіталістычных краёў.

Але цяжкасьцяй яшчэ надта многа.

Галоўная з іх—адсталая сельская гаспадарка.

Нашы ўраджаі далёка адстаюць ад ураджаяў некаторых суседніх краін.

Яны знаходзяцца ў поўнай залежнасьці ад «капрызаў прыроды»—засух, вымачак і г. д.

Таварнасьць нашай сельскай гаспадаркі надта нізкая.

А **таварызацыя сельскай гаспадаркі** гэта—«база адносін паміж гарадам і вёскай, росту вытворчых сіл у нашай старонцы».

Трэба «каб сельская гаспадарка разьвівалася сямімільнымі крокамі, каб хлеб дзешавеў, каб ураджай падымаўся, каб штучныя ўгнаеньні ўжываліся найшырэй, каб машынная вытворчасьць хлеба разьвівалася паскораным тэмпам» (Сталін).

Усё гэта неабходна дзеля таго каб скарэй зьнішчыць процілегласьць паміж горадам і вёскай, якая—як гаварыў т. Ленін на VIII зьезьдзе партыі—«зьяўляецца аднэй з самых глыбокіх асноў гаспадарчай і культурнай адсталасьці вёскі».

Пралетарыят гораду павінен заўсёды памятаць, што побач з ім вёска, якая яшчэ не навучылася весьці буйныя калёны аграмаджанай гаспадаркі.

Наша задача—культурная змычка гораду з вёскай.

А культурная змычка магчыма толькі на падставе культурнай матар'яльнай базы, на падставе **культурнай гаспадаркі**.

Наша задача—**«арганізаваць грамадзкія сілы на вёсцы, разбудзіць самадзейнасьць сялянства і накіраваць гэтую самадзейнасьць у русло сацыялістычнага будаўніцтва»**.

«Вёска, наперад к буйнай калектыўнай гаспадарцы»!—вось лёзунг 15 парт'зьезду.

У рэалізацыі гэтага лёзунгу, у працы па аграмаджваньні сельскай гаспадаркі мы павінны прыняць самы чынны ўдзел.

Удзел гэты можа выявіцца ня толькі ў тым, што мы арганізуем вытворчы каапэратыў або таварыства па грамадзкай апрацоўцы зямлі, але і дапаможам паладжваньню працы тых, якія ўжо існуюць.

У калектывы, у савгасы!

Вось лёзунг летняй працы.

У нас яшчэ надта мала культурных гаспадарак на сяле. Культурныя дасягненьні савгасаў для сялян не заўсёды вядомы, а «культурная гаспадарка» кулака для бедняка ня прыклад, бо гэту „культуру“ ён адчувае на ўласнай сьпіне.

Арганізаваць сыстэматычныя экскурсіі сялян у калектывы і савгасы **ва ўсе пэрыяды** летняй працы—вось наша чарговая задача.

Разбудзіць у селяніна волю да сьвядомай працы, да вядзеньня гаспадаркі на падставе навуковых досьледаў, падарваць у яго веру ў цудоўную сілу неба і яго зямных служак—папоў, замацаваць у ім перакананьне ў сіле правільнага вядзеньня гаспадаркі, у сіле калектыўнай працы—хіба можа быць задача больш удзячная, чым гэта!

Асаблівую ўвагу сялянцы, бо яна—аплот цемнаты на вёсцы, якую надта ўмела эксплёатуе папоўства.

Галоўныя крыніцы гаспадарчага прыбытку—жывёла, тэхнічныя культуры, гароднiна—у руках сялянкі.

Паставіць на правільны шлях гэтыя галіны сельскай гаспадаркі—цэлая культурная рэвалюцыя на вёсцы!

Лета—важнейшы пэрыяд у жыцьці сельскай гаспадаркі.

Адпускнік, які едзе ў вёску, рабочы ад варстату, служачы—усе павінны быць скарыстаны для павялічэньня сувязі сялянства з савецкімі і калектыўнымі гаспадаркамі.

Калі паміж калектывамі і савгасамі і дробнымі сялянскімі гаспадаркамі ўстановіцца шчыльная сувязь абмену вопытам, калі добры прыклад калектыўнай с.-г. працы зробіцца вядомым бядняцкім і серадняцкім масам, тады ўстаноўка на калектывізацыю сельскай гаспадаркі атрымае сваё масавае практычнае ажыцьцяўленьне.

І. М.

Арыентыровачна заданьне выканалі.

У БССР РЭАЛІЗАВАНА ПАЗЫКІ НА 2263087 РУБ., ШТО СКЛАДАЕ 103 ПРОЦ. ЗАДАНЬНЯ. ГОМЕЛЬШЧЫНА І МЕНШЧЫНА СВАЙГО ЗАДАНЬНЯ НЯ ВЫКАНАЛІ. ПОПЫТ НА АБЛІГАЦЫІ ПАВЯЛІЧВАЕЦЦА, І РЭАЛІЗАЦЫЯ ПРАЦЯГВАЕЦЦА.

На 1-ае мая арыентыровачная лічба пазыкі ўзмацненьня сялянскае гаспадаркі ў БССР выканана: рэалізавана пазыкі на 2.263.087 руб. што складае 103 проц. заданьня.

З агульнай сумы ў сельскіх мясцовасьцях рэалізавана на 1776000 руб. ці 80 проц. Такім чынам, задача, якая пастаўлена сялянскай пазыкай па ўнядрэньні дзяржаўнага крэдыту ў вёсцы, у асноўным выканана досыць пасьпяхова.

Трэба таксама адзначыць тое аграмаднае спачуваньне, якое сустрэла сялянская пазыка з боку часьцей Чырвонай арміі: апошнія набылі аблігацый пазыкі на 370.000 руб. Нельга абыйсьці маўчаньнем і таго факту, што ў рэалізацыі пазыкі прыняла ўдзел амаль што поўнасьцю ўся чырвонаармейская маса, у тым ліку і чырвонаармейцы—сяляне, якія сваімі лістамі ў вёску да сваякоў значна дапамаглі ў папулярызацыі пазыкі сярод сялянства.

Не зважаючы на посьпех, які мы маем у рэалізацыі сялянскай пазыкі ў цэлым, трэба адзначыць, што па некаторых акругах ня былі скарыстаны ўсе эканамічныя магчымасьці па разьмяшчэньні пазыкі.

У Гомельшчыне і Меншчыне, дзе неземляробскі заработак насельніцтва досыць вялікі, арыентыровачныя заданьні поўнасьцю ня выканаты. За адсутнасьцю вычэрпваючых матар'ялаў з месц зараз яшчэ заўчасна рабіць вывады, але ўжо загадзя можна сказаць, што значная частка адказнасьці падае на працу нашага савецкага апарату ў гэтых акругах.

Рэалізацыя пазыкі яшчэ ня скончылася. Ужо к 1 мая мы мелі весткі, што, у сувязі з наблізваньнем тыражу, попыт на аблігацыі пазыкі павялічваецца, і Наркамфінам прыняты меры да забесьпячэньня крэдытных установаў дастатковай колькасьцю аблігацый.

2 Усебелар. зьезд т-ваў Чырвонага Крыжу.

5-га мая ў клюбе Карла Маркса адчыніўся 2-гі Усебеларускі зьезд т-ваў Чырвонага Крыжу. На зьезд прыехала 150 дэлегатаў. Ад Выканкому Чырвонага Крыжу і Чырвонага Паўмесяца СССР у працах зьезду прымае ўдзел т. Златкоўскі.

Пры адчыненьні зьезду з прамовай выступіў старшыня ЦК Беларускага Чырвонага Крыжу т. Барсукоў.

Задачы Чырвонага Крыжу,—зазначыў прамоўца,—прасяклі ўжо ў шырокія пласты нашай вёскі, у гушчы рабочых мас. Зараз у БССР утвараюцца сотні гурткоў першай дапамогі.

Нашай далейшай задачай зьяўляецца яшчэ большае ўзмацненьне працы т-ваў Чырвонага Крыжу, больш актыўнае ўцягненьне нашай вёскі ў гэту справу.

Зьезд віталі: старшыня СНК БССР т. Галадзед, намесьнік Наркома Аховы Здароўя т. Ліўшыц, праф. Цітаў, сакратар ТДА-Авіяхім Цэшка і шмат прадстаўнікоў рабочых і сялянства.

Прамова т. Галадзеда.

ЦК КПБ і Ўрад БССР даручылі мне перадаць вашаму зьезду шчырае прывітаньне і пажаданьне карыснай працы.

Мы ўсе—рабочая кляса, працоўнае сялянства і ўся працоўная інтэлігенцыя—працуем над сацыялістычным будаўніцтвам. Але нам прыходзіцца працаваць у вельмі складаных умовах: з аднаго боку, нам прыходзіцца працаваць пры напружаных міжнародных суадносінах, з другога боку, нам прыходзіцца перамагаць супраціўленьне буржуазных элемэнтаў унутры нашага Савецкага Саюзу.

Сёлетні гаспадарчы год паказаў нам, што клясавая барацьба ў нас не ўціхамірылася. Як толькі на нашым гаспадарчым небасхіле паявіліся некаторыя перашкоды на фронце хлебазагатовак, як наш клясавы вораг ізноў заварушыўся і пачаў актыўна праводзіць сваю брудную справу.

Але нам удалося, адзіным фронтам з бедняком і серадняком, перамагчы нашага клясавага ворага і з гонарам выканаць усе пляны па хлебазагатоўках.

З другога боку, нам яшчэ больш удалося замацаваць на вёсцы блёк паміж бедняком і серадняком і ўзмацніць абслугоўваньне гэтых груп насельніцтва. Дзеля гэтага Ўрад яшчэ ў лютым пачаў актыўна рыхтавацца да правядзеньня веснавой пасеўнай кампаніі, каб абслужыць асноўныя пласты нашага сялянства—беднату і сераднякоў. Былі ўжыты адпаведныя мерапрыёмствы да забесьпячэньня вёскі патрэбнымі с.-г. машынамі, насеньнем і інш. Уся сыстэма с.-г. крэдытаў пастаўлена сёлета так, каб абслужыць асноўную масу сялянства: адных с.-г. машын прасунута ў вёску на суму каля 10-ці мільёнаў руб. Для каапэраваньня вёскі ўтворан спэцыяльны фонд у 1 мільён руб.

Мы вельмі шпарка расьцём, і на гэтай глебе магчымы ў нас крызісы і ўсялякія перашкоды. Каб мы мелі рэзэрвы, вялікія запасы, то гэтыя хістаньні ня так шкодна адбіваліся-б на кан'юктуры нашай народнай гаспадаркі. Гэта адзначае, што мы павінны мець на ўвазе магчымыя перашкоды. Адзіным фронтам павінны выступіць усе працоўныя на барацьбу са спробамі нашых клясавых ворагаў сарваць сацыялістычнае будаўніцтва ў нашай краіне.

Урэшце, т. Галадзед спыніўся на ролі і задачах дабраахвотных т-ваў.

— Задача дзейнасьці Чырвонага Крыжу ня можа быць адарвана ад нашай агульнай працы. Праз гэтыя т-вы, як масавыя арганізацыі, павінны быць уцягнуты ў сацыялістычнае будаўніцтва шырокія колы рабочых і сялян. Усе грамадзкія арганізацыі, як т-вы Чырвонага Крыжу, ТДА-Авіяхім, «Прэч няпісьменнасьць» павінны дапамагаць хутчэйшаму правядзеньню культурнай рэвалюцыі ў шырокіх гушчах працоўных мас.

* * *

Зьезд паслаў прывітальныя тэлеграмы ЦВК і СНК БССР і пленуму ЦК КПБ. Зьезд атрымаў цэлы шэраг прывітаньняў ад арганізацый Чырвонага Крыжу і Чырвонага Паўмесяца з іншых рэспублік СССР.

* * *

У нядзелю, 6-га мая, зрабілі даклады: т. Барсукоў аб міжнародным становішчы і задачах Чырвонага Крыжу, т. Цьвікевіч—справаздачу беларускага т-ва Чырвонага Крыжу, т. Златкоўскі—аб становішчы Чырвонага Крыжу і Чырвонага Паўмесяцу СССР.

АБ ЗЬНІШЧЭНЬНІ НЯПІСЬМЕННАСЬЦІ.

(ПА ПАПЯРЭДНІХ МАТАР'ЯЛАХ АБСЬЛЕДВАНЬНЯ РСІ).

Па матар'ялах дэмаграфічнага перапісу 1926 г. пісьменнасьць насельніцтва БССР характарызуецца наступнымі лічбамі: мужчын пісьменных—1322447 ці 54,2 пр.; няпісьменных—1117354 ці 45,8; жанчын пісьменных—706034 ці 27,8 пр.; няпісьменных—1837405 ці 72,2 пр.

Пісьменнасьць усяго насельніцтва, уключаючы сюды і дзяцей дашкольнага ўзросту—0--7 год, досыць нізкая—40,7 проц. Калі ад агульнай лічбы насельніцтва рэспублікі адкінуць дзяцей 0-7 год, то няпісьменнасьць дарослых, уключаючы і дзяцей школьнага ўзросту 8-12 год: мужчын 559895 жанчын--1280664; з іх на 1000 душ няпісьменных мужчын 297, жанчын 646.

Як відаць, лік няпісьменных надзвычайна вялікі—1836559 чал. ці 47,7 проц. усяго дарослага насельніцтва *).

Шмат малапісьменных, якія зусім ня могуць карыстацца друкаваным словам, значна паніжаюць агульную вагу пісьменнасьці.

Няпісьменных мужчын—29,7 проц., жанчын—64,6 проц. Гэта паказвае, што няпісьменнасьць зьяўляецца ў першую чаргу жаночым пытаньнем.

Асобныя акругі значна адрозьніваюцца адна ад другой. Акругі з больш разьвітай прамысловасьцю, больш густым насельніцтвам і буйнымі гарадамі—Менская, Гомельская і Віцебская—маюць больш высокую пісьменнасьць—56-57 проц.; акругі з слабай прамысловасьцю і менш густым насельніцтвам—Магілеўская, Бабруйская—маюць меншую пісьменнасьць—48-49 проц. Зусім адстае Мазырская акруга—40 проц.

Акруговыя гарады і паселішчы гарадзкога тыпу ідуць значна ўперад вёскі. Розьніца пісьменнасьці паміж асобнымі акруговымі гарадамі нязначная, самая высокая г.—Мазыру—86,1 проц., самая нізкая—Полацку—79,6 проц. пры сярэдн. па БССР—83 проц. Зусім іншы малюнак сельскай мясцовасьці, уключаючы сюды і паселішчы гарадзкога тыпу без акруговых гарадоў. У Віцебскай акрузе пісьменнасьць дасягае 52,2 проц., па Мазырскай—39,3 проц. пры сярэдняй па БССР—48,8 проц.

Пры параўнаньні пісьменнасьці мужчын і жанчын сельскай мясцовасьці рознабой выступае яшчэ бальшы. Сярэдняя пісьменнасьць мужчын—67,8 проц., сярэдняя для жанчын—31,1 проц. У паасобных акругах (Мазырская, Бабруйская, Магілеўская) пісьменнасьць жанчын дасягае толькі 20,5 проц., 27,3 проц., 28,3 проц. у той раз, як пісьменнасьць мужчын ня спускаецца ніжэй 65,3 проц.

Пісьменнасьць насельніцтва ў узросьце 14-29 год значна вышэй іншых узростаў, нават, і школьнага ўзросту. Яна калышыцца паміж 60,9 проц. і 75,1 проц. Характэрна заўважыць, што пісьменнасьць мужчын гэтага ўзросту ня спускаецца ніжэй 81,2 проц., дасягаючы ў узросьце 22-24 г.—да 87,4 проц. Гэты процант зьяўляецца самым высокім сярод усіх узрослых груп. Досыць высокі процант пісьменнасьці гэтых узростаў тлумачыцца разьвіцьцём школьнай сеткі і большай яе прапускной здольнасьцю ў рэвалюцыйныя часы, разьвіцьцём лікпунктаў і школ малапісьменных, а таксама сталай працай Чырвонай арміі ў гэтым напрамку.

Пісьменнасьць рабочых, занятых у прамысловасьці і сельскай гаспадарцы, у параўнаньні з інш. катэгорыямі насельніцтва, досыць высокая (па зьвестках на 1-IV-27 г.):

	Пісьмен.		Мала-пісьмен.		Няпісь-мен.		Няма зьвест.		УСЯГО	
	Абс. л.	%	Абс. л.	%	Абс. л.	%	Абс. л.	%	Абс. л.	%
Па прамыслов.	40601	52,2	19727	27,8	5201	7,3	5489	7,7	71018	100
Шляхі Зн. і Сувязі	18602	50,1	8186	22,1	1101	3,0	9205	24,8	37094	100
Разумовая праца	56911	86,2	6900	10,4	1600	2,4	627	1,0	66038	100
Сельска-гасп. і ляс. рабоч.	12530	37,3	13041	39,8	3311	9,9	4376	13,0	33558	100
Іншыя (Нар. харчав. і Камгас.	4270	38,5	4425	39,9	4402	21,6	—	—	11097	100
РАЗАМ	132914	60,8	52579	24,0	13615	6,2	19657	9,0	218805	100

Наогул, па прамысловасьці няпісьменных маецца 7,3 проц., але па некаторых саюзах яна значна вышэй—сярод тэкстыльшчыкаў--15,1 проц., хімікаў—11,9 проц., папернікаў—9,8 проц. Калі прыняць пад увагу, што сярод малапісьменных ёсьць шмат такіх, якія ня могуць карыстацца друкаваным словам, то сярод налічнага кадру прамысловага пралетарыяту няпісьменных досыць большая колькасьць. Тое самае мы назіраем сярод іншых катэгорыяў працы. Вельмі адстаюць батракі. Па Бабруйскай акрузе батрацтва ахоплена працоўнымі дагаворамі--3.615 чалавек, на 1-1-28 г., з іх 2.432 малапісьменных і 1183 зусім няпісьменных. Па Глускаму раёну маецца 382 батракі, з гэтай колькасьці 132 чал. сталыя. а рэшта—пастухі і сэзоньнікі. Сярод сталых батракоў 46 чал. пісьменных, а рэшта—няпісьменныя; такім чынам, апошняе падае, галоўным чынам, на сталага батрака. Як вынік гэтага зьявішча з 382 чал. ні аднаго няма ў партыі, членаў ЛКСМ толькі 9 чал., сяброў сельсаветаў—3 чал., выбарных у каапэрац. няма ні аднаго. З 86 жанчын-батрачак—у партыі, камсамоле, членамі с.-саветаў няма ні аднэй: дэлегаткамі зьяўляюцца 3 чал. З гэтых 86 жанчын 85-90 проц. няпісьменныя.

Амаль роўналежна з пісьменнасьцю членаў саюзаў ідуць іх партыйная і камсамольская праслойкі. Чым вышэй пісьменнасьць, тым праслойкі больш. Бязумоўна, тут таксама адыгрывае важную ролю і характар вытворчасьці.

(У процантах).

	Пісьменных	Член. КПБ	Член. КСМ
Мэталістыя	77,4	14,0	17,0
Друкары	78,6	14,0	19,0
Тэкстыльшчыкі	63,8	6,0	15,0
Хэмікі	62,8	6,4	9,7
С.-г. і лясн. раб.	37,3	5,2	9,6
Нархарчаваньня	25,7	2,8	6,0

Хуткаму росту пісьменнасьці сярод саюзнай масы перашкаджае сталы прырост рабочых з вёскі, у большасьці няпісьменных і малапісьменных, а таксама адсутнасьць у батрака нармальнага рабочага дню і эканамічнай яго залежнасьці ад наймацеля.

Няпісьменнасьць і малапісьменнасьць насельніцтва ўвесь час застаюцца значным тормазам у эканамічным і культурным разьвіцьці краіны ў сацыялістычным напрамку, у зьвязку з чым партыяй і савецкай уладай з першых-жа дзён існаваньня савецкай улады зварачваецца значная ўвага на гэтае пытаньне. З боку ЦК КП(б)Б у працягу рэвалюцыйнага часу даецца цэлы шэраг грунтоўных дырэктыў Народнаму Камісарыяту Асьветы і яго органам, таксама т-ву „Прэч Няпісьменнасьць“ аб узмацненьні працы ў гэтым напрамку: пашырэньні сеткі лікпунктаў і школ малапісьменных, узмацненьні якасьці працы, большага мэтадычнага кіраўніцтва і г. д.

V і VIII Усебеларускія Зьезды Саветаў таксама прапануюць органам НКА значна ўзмацніць працу.

У разьвіцьцё гэтых пастаноў Калегіяй Нар. Кам. Асьветы пытаньне аб зьнішчэньні няпісьменнасьці і малапісьменнасьці асобна заслухоўваецца 2 разы—у 25 і 28 г. У верасьні 1925 г. Галоўпалітасьвеце даюцца дырэктывы скласьці 10-гадовы плян; у 1928 г. пытаньне заслухоўваецца аб выніках і пэрспэктывах працы ў гэтым напрамку.

У працягу 26-27 г. працай кіруе Галоўпалітасьветы, а фактычна габінэт па зьнішчэньню няпісьменнасьці пры НКА. З поля гледжаньня Калегіі НКА гэтае пытаньне за гэты час выпадае.

У сувязі з цэлым шэрагам аб'ектыўных прычын (адсутнасьць сродкаў, недастатковасьць сеткі культ.-асьвет. устаноў, слабая грамадзкая ініцыятыва, недастатковая ўвага органаў НКА да пытаньня зьнішчэньня няпісьменнасьці і малапісьменнасьці), тэмп разьвіцьця сеткі лікпунктаў і школ малапісьменных застаецца да гэтага часу вельмі слабым. Па даным Цэнтр. Стат. Управы (штогодніх бягучых школьных перапісаў) у 25-26 г. на лікпунктах навучалася 23.620 чал., з іх мужчын—12.733 ч., жанчын—10.887 чал., у 26-27 г.—36.932 чал.—мужчын—52,6 проц., жанчын—47,4 проц.; у 27-28 г.—35.118 ч. а ўсяго за 3 гады 95.670 ч. (Па даным НКА лічбы значна большыя, але «прыблізныя»).

Калі прыняць пад увагу, што з наведваючых лікпункты аканчвае іх па даным акруг і т-ва «Прэч няпісьменнасьць» у сярэднім 45-50 проц., то скончыла лікпункты за гэты час каля 47-48 тыс. чалавек за апошнія 3 гады. Добрая частка скончыўшых не замацоўвае сваей граматы, не разьвівае яе і становіцца зноў няпісьменнай (рэцыдыў). Па меркаваньнях НКА і Сац.-Культурн. сэкцыі Дзяржпляну рэцыдыву паддаецца 25 проц. скончыўшых лікпункты, па даным месцаў гэты процант некалькі вышэй. Такім чынам, вынікі працы за 3 апошнія гады па зьнішчэньню няпісьменнасьці і малапісьменнасьці мы можам лічыць 36-37 тыс. чал. па БССР, як відаць эфэкт трохгадовай працы вельмі нязначны.

Агульны стан працы па зьнішчэньню няпісьменнасьці і малапісьменнасьці неабходна характарызаваць наступным чынам—«З усёй культ.-асьветн. працы горш за ўсё абстаіць справа са зьнішчэньнем няпісьменнасьці. Няма праграм, няма плянаў, наогул, няма лініі... грошы, якія выдаюцца, выкарыстоўваюцца не па прамому прызначэньню». (З прамоў на пасяджэньні Калегіі НКА). «Наўрад ці будзе праўвялічэньнем, калі сказаць, што лікбез зьяўляецца ў нас самай неўпарадкаванай часткай працы» (з справазд. ЦСПСБ).

Т. Брыгневіч.

*) Усе далейшыя вылічэньні ідуць бяз ліку дзяцей дашк. узросту 0-7 год, якія амаль усе няпісьменны.

ЗАКОНЫ І ЗАГАДЫ УРАДУ БССР.

Пастанова Савету Народных Камісараў БССР

АБ ГАСПАДАРЧЫМ УПАРАДКАВАНЬНІ МЯСТЭЧАК.

Выслухаўшы даклад Дзяржаўнай Плянавай Камісіі пры СНК БССР аб гаспадарчым упарадкаваньні 9-х мястэчак БССР, згодна пастановы Савету Народных Камісараў за 25 студзеня 1928 г., Савет Народных Камісараў пастанаўляе:

1. Канстатаваць, што асноўныя мерапрыемствы па гаспадарчым упарадкаваньні мястэчак, намечаныя Дзяржаўнай Плянавай Камісіяй, [illegible]

2. Улічваючы бюджэтныя і крэдытныя магчымасьці, лічыць правільнай агульную лінію распрацаванага Дзяржаўнай Плянавай Камісіяй пры СНК БССР арыентыровачнага пляну мерапрыемстваў [illegible]

3. Прызнаць, што эфэкт праектуемых мерапрыемстваў [illegible]

4. Канстатуючы, што праектуемыя мерапрыемствы ў некаторых мястэчках (Краснапольле, Гауск і Бешанковічы) недастатковыя, — даручыць Магілеўскаму, Віцебскаму і Бабруйскаму акруговым выканаўчым камітэтам [illegible]

5. Выходзячы з таго, што гаспадарчае ўпарадкаваньне 9-ці мястэчак [illegible]

6. Для прызначэньня ў мэтах [illegible]
для насяленьня мястэчка Сьмілавічы—1.872,4 гект.;
для насяленьня мястэчка Капыль—239 гект.;
для насяленьня мястэчка Асьвея—1.403 гект.;
для насяленьня мястэчка Уваравічы—806 гект.;
для насяленьня мястэчка Гауск—556 гект.;
для насяленьня мястэчка Чарэя—1.500 гект.;
для насяленьня мястэчка Бешанковічы—57 гект.;
для насяленьня мястэчка [illegible]—140 гект.

[illegible]

7. Лічыць патрэбным засяліць у існуючыя сельска-гаспадарчыя арцелі 55 сямействаў, а таксама прапанаваць Беларускаму Саюзу сельска-гаспадарчай і промысловай кааперацыі арганізаваць 9 вытворчых арцеляў на 242 сям'і.

8. Прапанаваць Беларускаму Саюзу саматужна-промысловай кааперацыі арганізаваць у бягучым годзе, на аснове распрацаванага Дзяржаўнай Плянавай Камісіяй пры СНК БССР пляну, 47 арцеляў з 738 сем'ямі саматужнікаў.

9. Прыняць да ведама, што акруговымі выканаўчымі камітэтамі праектуецца арганізацыя ў бягучым годзе наступных мерапрыемстваў:
а) пабудова ў мястэчку Капыль камбінату ў складзе электрастанцыі, млына і [illegible];
б) пабудова ў мястэчку Чарэя камбінату ў складзе электрастанцыі, млыну, [illegible];
в) пабудова ў мястэчку Бешанковічах вальцавага млыну і рамонтнай майстэрні.

10. У выніку з тым, што прапанова Дзяржаўнай Плянавай Камісіі пры СНК БССР аб забесьпячэньні жылым памяшканьнем мястэчка Краснапольле [illegible]

11. Прыняць на бягучы 1927-28 год плян затрат па гаспадарчым упарадкаваньні мястэчак у наступных памерах:

Назва мерапрыемстваў	Сьмілавічы	Капыль	Асьвея	Чарэя	Уваравічы	Бешанковічы	[illegible]	Гауск	Краснапольле	Усяго
Землеўпар.	9500	2800	4000	4000	—	2000	2200	2700	1000	28200
Раскарчоўк.	13200	2000	—	—	13250	—	—	—	—	28450
Будынкі	3000	3000	4000	2000	10000	13100	—	10800	6000	51900
Жылыя пам.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	56400
Заклад садоў	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	13673
Мёртвы інвэнт.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	1250
Жывы інвэнт.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	16500
Мэліярацыя	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	77625
С.-г. крэдыт	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	26781
Саматужна-промысл. арцелі	21500	8000	4800	8950	7500	24500	19000	17950	12000	124200
Кароткатэрміновы крэдыт	26500	13000	6725	3250	2100	15000	3300	14200	3500	87575

Забясьпечыць выкананьне гэтага пляну наступнымі крыніцамі пакрыцьця:

Назва мястэчак	Дзярж. бюджэт		НК Зямлер. (мэліяр.)	С.-г. банк	Мясцовы бюджэт	Кароткатэрміновы крэдыт
Бешанковічы			[illegible]	19500	5000	15000
Гауск			[illegible]	[illegible]	5000	14200
Краснапольле			[illegible]	[illegible]	5000	3500
Каменка			[illegible]	[illegible]	5000	3300
Капыль			[illegible]	[illegible]	5000	13000
Сьмілавічы			[illegible]	[illegible]	5000	26500
Асьвея			28000**)	[illegible]	5000	6725
Уваравічы			[illegible]	[illegible]	[illegible]	2100
Чарэя			2800***)	[illegible]	[illegible]	3250
Разам	[illegible]	83450	50825	166504	40800	87575

12. Своечасовае правядзеньне памянёных мерапрыемстваў, паводле фінансавага пляну, ускласьці на Народны Камісарыят Земляробства, Беларускі Саюз сельска-гаспадарчай і промысловай кааперацыі і Беларускі Саюз саматужна-промысловай кааперацыі [illegible]

13. Даручыць Народнаму Камісарыяту Фінансаў, акруговым выканаўчым камітэтам [illegible]

Старшыня Савету Народных Камісараў БССР **М. Галадзед.**

Кіраўнік Спраў Савету Народных Камісараў і Эканамічнае Нарады БССР **М. Мароз.**

25 красавіка 1928 г. г. Менск.

*) На патрэбы саматужна-промысловай кааперацыі.
**) У тым ліку 27.000 руб. на мэліярацыю Асьвейскага балота.
***) На мэліярацыю Чарэйскага балота.

Постановление Совета Народных Комиссаров БССР

О ХОЗЯЙСТВЕННОМ УСТРОЙСТВЕ МЕСТЕЧЕК.

Заслушав доклад Государственной Плановой Комиссии при СНК БССР о хозяйственном устройстве 9-ти местечек БССР, согласно постановления Совета Народных Комиссаров от 25 января 1928 г., Совет Народных Комиссаров постановляет:

1. Констатировать, что основные мероприятия по хозяйственному устройству местечек, намеченные Государственной Плановой Комиссией, [illegible]

2. Учитывая бюджетные и кредитные возможности, считать правильной общую линию разработанного Государственной Плановой Комиссией при СНК БССР ориентировочного плана мероприятий [illegible]

3. Признать, что эффект проектируемых мероприятий [illegible]

4. Констатируя, что проектируемые мероприятия в некоторых местечках (Краснополье, Гауск и Бешенковичи) недостаточны, — поручить Могилевскому, Витебскому и Бобруйскому окружным исполнительным комитетам [illegible]

5. Исходя из того, что хозяйственное устройство 9-ти местечек [illegible]

6. В целях [illegible]
для населения местечка Смиловичи—1.872,4 гект.;
для населения местечка Копыль—239 гект.;
для населения местечка Освея—1.403 гект.;
для населения местечка Уваровичи—806 гект.;
для населения местечка Гауск—556 гект.;
для населения местечка Чарея—1.500 гект.;
для населения местечка Бешенковичи—57 гект.;
для населения местечка [illegible]—140 гект.

Одновременно с этим обеспечить [illegible]

7. Считать необходимым вселить в существующие сельско-хозяйственные артели 55 семейств, а также предложить Белорусскому Союзу сельско-хозяйственной и промысловой кооперации организовать 9-ть производственных артелей на 242 семьи.

8. Предложить Белорусскому Союзу кустарно-промысловой кооперации организовать в текущем году, на основании разработанного Государственной Плановой Комиссией при СНК БССР плана, 47 артелей с 738 семьями кустарей.

9. Принять к сведению, что окружными исполнительными комитетами проектируется организация в текущем году следующих мероприятий:
а) постройка в местечке Копыль комбината в составе электростанции, мельницы и [illegible];
б) постройка в местечке Чарея комбината в составе электростанции, мельницы, [illegible];
в) постройка в местечке Бешенковичи вальцевой мельницы и ремонтной мастерской.

10. В связи с тем, что предложение Государственной Плановой Комиссии при СНК БССР [illegible]

11. Принять в текущем 1927-28 году план затрат по хозяйственному устройству местечек в следующих размерах:

Наименование мероприятий	Смиловичи	Копыль	Освея	Чарея	Уваровичи	Бешенковичи	[illegible]	Гауск	Краснополье	Всего
Землеустройство	9500	2800	4000	4000	—	2000	2200	2700	1000	28200
Раскорчевка	13200	2000	—	—	13250	—	—	—	—	28450
Жилищное строит.	3000	3000	4000	2000	10000	13100	—	10800	6000	51900
Жилые помещ.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	56400
Закладка садов	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	13673
Мертвый инвентарь	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	1250
Живой инвентарь	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	16500
Мелиорация	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	77625
С.-х. кредит	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	26781
Кустарно-промысл. артели	21500	8000	4800	8950	7500	24500	19000	17950	12000	124200
Краткосрочный кредит	26500	13000	6725	3250	2100	15000	3300	14200	3500	87575

Обеспечить выполнение этого плана следующими источниками покрытия:

Название местечек	Государств. бюджет		НК Земледелия (мелиор.)	Сельско-хоз. банк	Местный бюджет	Краткосрочный кредит
Бешенковичи			[illegible]	19500	5000	15000
Гауск			[illegible]	[illegible]	5000	14200
Краснополье			[illegible]	[illegible]	5000	3500
Каменка			[illegible]	[illegible]	5000	3300
Копыль			[illegible]	[illegible]	5000	13000
Смиловичи			4625	[illegible]	5000	26500
Освея			28000**)	[illegible]	5000	6725
Уваровичи			[illegible]	[illegible]	[illegible]	2100
Чарея			2800***)	[illegible]	[illegible]	3250
Итого	[illegible]	83450	50825	166504	40800	87575

12. Своевременное проведение упомянутых мероприятий согласно финансовому плану возложить на Народный Комиссариат Земледелия, Белорусский Союз сельско-хозяйственной и промысловой кооперации и Белорусский Союз кустарно-промысловой кооперации [illegible]

13. Поручить Народному Комиссариату Финансов, окружным исполнительным комитетам [illegible]

Председатель Совета Народных Комиссаров БССР **Н. Голодед.**

Управляющий Делами Совета Народных Комиссаров и Экономического Совещания БССР **М. Мороз.**

25 апреля 1928 г. г. Минск.

*) На нужды кустарно-промысловой кооперации.
**) В том числе 27.000 рублей на мелиорацию Освейского болота.
***) На мелиорацию Чарейского болота.

Галоўлітбел 302.

Больш увагі папулярызацыі справы ашчаднасьці.

(Да 5-цігадовага юбілею кас ашчаднасьці).

Першая каса ашчаднасьці ў Беларусі адчынілася 22 мая 1923 г. Да гэтага часу ў касах ашчаднасьці БССР налічваецца да 80.000 укладчыкаў і каля 5.000.000 руб. укладаў. Гэта сума ў умовах БССР мае значную вагу ў справе ўзмацненьня нашай народнай гаспадаркі.

Да дню 5-х-гадовага юбілею, партыя і ўлада паставілі перад касамі ашчаднасьці задачу—найшырэй абхапіць рабочых і служачых у гарадох і сялянства ў вёсках.

Амаль што ўсе акругі, за выключэньнем Віцебшчыны, ужо разгарнулі энэргічную працу па дапамозе апарату кас ашчаднасьці ў выкананьні пастаўленых задач.

Юбілей кас ашчаднасьці праводзіцца пад лёзунгам праверкі апарату ўсёй сыстэмы кас ашчаднасьці. Гэта кампанія павінна будзе высьветліць, наколькі апарат прыстосаван для выкананьня ўскладзеных на яго задач і яго гібкасьць пры абслугоўваньні ўкадчыкаў,—гэта папершае, а падругое, шырока папулярызаваць апарацыі ашчадных кас, ролю і значэньне іх у быце прапоўных і ў справе ўзмацненьня фінансавай магутнасьці нашай краіны.

Галоўная каса ашчаднасьці для шырокай папулярызацыі ашчаднай справы ў вёсцы праз свае гарадзкія і районныя касы будзе выдаваць ашчадныя кніжкі з рублёвымі ўкладамі ўсім асобам, якія будуць рэгістраваць шлюб 17, 18 і 19 мая. Таксама будуць выдадзены кніжкі з гэткімі-ж укладамі на імя ўсіх нараджовых, якія будуць зарэгістраваны 20, 21 і 22 мая.

З 15 да 22 мая—у юбілейны тыдзень—павінны быць шырока папулярызаваны мерапрыёмствы ашчадных кас па страхаваньні ў органах дзяржстраху за рахунак ашчадных кас усіх укладчыкаў апошніх.

У гэты-ж пэрыяд павінна быць шырока высьветлена насельніцтву аб адчыненьні ў касах ашчаднасьці рахункаў для паступовага накапленьня адпаведных сум для набыцьця швейных машын і, апрача таго, па некаторых акругах машын для вязаньня панчох, а таксама і велёсыпэдаў.

Усе гэтыя мерапрыёмствы павінны дапамагчы максымальнаму разьвіцьцю справы ашчаднасьці.

Зразумела, што на дапамогу касам ашчаднасьці павінен прысьці ўвесь актыў гораду і вёскі, усе культурныя сілы вёскі, партыйныя і грамадзкія арганізацыі. Толькі пры гэтых умовах пастаўленая задача будзе выканана пасьпяхова.

В. З-ў.

Будаўнічы сэзон разгортваецца.

Будаўнічыя работы Белдзяржстрою распачаліся з 18-20 красавіка; больш шырока сталі разгортвацца толькі з 3 мая, а з 15 мая будаўніцтва пойдзе поўным тэмпам.

На Асінастроі, запалкавай фабрыцы «Чырвоная Бярэзіна» і Бабруйскім камбінаце будаўнічыя работы ўжо вядуцца каля 2-х тыдняў. З 15-га мая будзе прыступлена да кладкі сьцен менскага фармацэўтычнага заводу і фабрыкі «Миншвей».

Трэба сказаць, што з пляцу, на якім павінна будавацца фабрыка „Миншвея“ дагэтуль ня зьнесен дом, што, зразумела, перашкаджае разгортваньню будаўніцтва фабрыкі, і калі будзе скончана цеганіна са зносам гэтага дому,—сказаць цяжка.

Затрымліваецца таксама разгортваньне будаўніцтва і Унівэрсытэцкага Нарадка, бо пакуль што ідзе работа па зносу дамоў, і гэта працягнецца яшчэ ня менш двох тыдняў. Па нашай думцы, такое становішча ня можа не адбіцца на выкананьні будаўнічага пляну сёл. году.

На Асінастроі праз месяц будзе скончана каменная кладка ўсіх дамоў для рабочых кватэр і распачнецца работа па перакрыцьці і ўнутраным абсталяваньні.

На фабрыцы «Чырвоная Бярэзіна» ўжо прыступлена да перакрыцьця фабрычных карпусоў і да пабудовы цэнтральнай электрычнай станцыі.

Распачалося будаўніцтва сілавой станцыі на бабруйскім камбінаце. Праведзена закладка будынкаў клюбаў мэталістаў у Менску і хімікаў у Барысаве. Пабудова гэтых клюбаў разьлічана на 2 гады, і ніякай небясьпекі ў выкананьні будаўнічага пляну няма.

Што датычыцца забесьпячэньня будаўніцтва матар'яламі, дык пакуль што ў іх недахопу на мясцох будаўніцтва не адчуваецца. Забясьпечана будаўніцтва на першы час і рабочай сілай.

У заключэньне трэба сказаць, што Белдзяржстрой узяў яшчэ новую работу—пабудову крухмальнага заводу ў «Чырвоным Беразе» ў Бабруйскай акрузе. Пабудова гэтай фабрыкі, згодна дагавору, распачнецца з 1-га чэрвеня.

Праца нашай прамысловасьці за І-е паўгодзьдзе 1927-28 г.

(ПА МАТАР'ЯЛАХ ВСНГБ).

Прамысловасьць ВСНГБ за першае паўгодзьдзе 1927-28 году выпусьціла прадукцыі на 45 міліёнаў рублёў. У параўнаньні з першай паловай леташняга году, выпуск прадукцыі павялічыўся на 18,1 проц.

Вытворчая праграма выканана, такім чынам, на 100,3 проц.

Да галін прамысловасьці, якія далі недавыкананьне пляну, адносяцца: мэталёпрамысловасьць, харчовая прамысловасьць, сьпіртавая, панчошна-трыкатажная і акулярная. Усе гэтыя галіны прамысловасьці, за выключэньнем панчошна-трыкатажнай і акулярнай, далі недавыкананьне з прычыны сырцовых труднасьцяй.

У першым паўгодзьдзі 1927-28 году працавала ў сярэднім 24.354 рабочых, што дае рост, у параўнаньні з гэтымжа пэрыядам леташняга году, на 3,6 проц., а ў сярэднім за ўвесь год—на 7,5 проц.

Такім чынам, пэрспэктывы, вызначаныя прамфінплянам у галіне рабочай сілы, перавышаны.

У параўнаньні з адпаведным пэрыядам леташняга году, прадукцыйнасьць працы павялічылася на 15,7 проц., аднак прамфінплян у гэтай справе яшчэ ня выканан.

Зарплата аднаго рабочага ў дзень дасягнула 2 р. 45 кап., прычым павялічылася на 12,9 проц.

Такім чынам, у галіне зарплаты ёсьць перавышэньне прамфінпляну.

З прычыны таго, што ў першым паўгодзьдзі здавальняючыя вынікі працы прамысловасьці былі дасягнуты большай колькасьцю рабочых дзён, асноўнай задачай, якая-б забясьпечвала выкананьне прамфінпляну ў далейшым, зьяўляецца ўзмацненьне ўвагі да працы прамысловасьці і згуртаваньне вакол гэтага пытаньня грамадзкае думкі.

Нішчаць прысады.

У Чачэрскім раёне шлях Нісімкавічы—Покаць высаджан бярозамі. Люба ехаць па ім у той час, калі навакол сапе вецер, падымае хмары пылу (тут дужа пясчыстая глеба). Але з кожным годам гэтыя прысады па шляху ўсё больш і больш зьнішчаюцца. Вялікая колькасьць гонкіх тоўстых бярозак ляжаць на зямлі, а яшчэ большая колькасьць паабсяканых для таго, каб хутчэй высахла. Міліцыі і іншым адпаведным органам трэба было-б зьвярнуць на гэта ўвагу і абараніць дрэва пры шляхох.

Школам, якія прылягаюць да гэтых месц, трэба паставіць перад сялянствам пытаньне аб значэньні дрэў пры дарогах і іх пасадцы там, дзе няма.

Б. Ржавуцкі.

Чачэрскі р., Гомельшчына.

ХРОНІКА.

Сялянства і інтэлігенцыя ў шэрагі МОПР'у.

Гэтымі днямі адбылася 5-ая Менская акруговая канфэрэнцыя Мопр'у. Пры адчыненьні канфэрэнцыі выступіў з прывітаньнем прадстаўнік Выканкому Мопр'у і член Нямецкага Саюзу Чырвонай Дапамогі т. Отто Франке.

— Перад ад'ездам у Менск,—сказаў т. Франке,—я наведаў Клару Цэткін, якая прасіла перадаць прывітаньне менскім мопраўцам.

Далей т. Франке абмаляваў становішча мопраўскай справы ў буржуазнай Нямеччыне. Дзякуючы грамадзкай дапамозе, удалося палепшыць стан палітвязьняў у нямецкіх астрогах. Гэта дапамога падтрымлівае дух палітвязьняў, якія мучацца ў буржуазных турмах.

Т. Франке паднёс канфэрэнцыі падарунак—фото-апарат.

Ад менскай кравецкай фабрыкі канфэрэнцыю вітаў т. Каган, які паднёс сабраныя на фабрыцы 128 руб.

Ганаровымі членамі прэзыдыуму канфэрэнцыя абрала: т. т. Сталіна, Клару Цэткін, Кнорына, Бухарына, Фэлікса Кона, Стасаву, Станіслава Ланцуцкага, Бэла-Куна, Макса Гольца, Андрэ Марці і Барыса Стэфанава.

Т. Калмык зрабіў даклад аб выніках усесаюзнага зьезду Мопр'у.

Т. Мярэцкі зрабіў справаздачу аб становішчы і далейшых задачах арганізацыі.

Зараз акруговая арганізацыя Мопр'у яднае 35 тысяч членаў. За апошні год арганізацыя вырасла і арганізацыйна ўмацавалася. Зімовая кампанія дала 12 тысяч руб. збору.

У далейшай сваёй дзейнасьці канфэрэнцыя намеціла: узмацніць працу Мопр'у на вёсцы, уцягнуць у шэрагі Мопр'у вучнёўскую моладзь, студэнцтва і інтэлігенцыю; узмацніць працу мопр'у на прадпрыёмствах і ў іншых грамадзка-палітычных арганізацыях.

У Менскі акруговы камітэт Мопр'у абрана 35 членаў і 10 кандыдатаў; старшынёй прэзыдыуму абраны т. Конанаў, намесьнікам старшыні—т. Цудзін, сэкратаром—т. Панаў.

Ахвяра дзіцячай гульні.

6-га мая каля 3-х гадзін дню за гарадзкім садам пачалася страляніна. Адзін за другім было зроблена пяць выстралаў.

Адна куля папала на трэк у садзе „Прафінтэрн" і, прабіўшы дошку, параніла ў жывот рабочага-саладоўшчыка Паўла Навасельскага, які праз 10 хвілін памёр.

Крым. Вышук узяўся за адшуканьне злачынцы. У выніку затрымана група недарослых хлапцоў з вінтоўкаю ў поўнай спраўнасьці, толькі бяз ложы. На вінтоўцы відаць сьляды толькі што зробленых выстралаў. Аднак, ці гэтымі выстраламі быў забіты П. Навасельскі, невядома

Крым. Вышук прыняў меры да дакладнага высьвятленьня справы.

Не ўдаючыся ў прычыны гэтага ганебнага выпадку, трэба сказаць, што кожны грамадзянін павінен змагацца з беспрычыннаю страляніной у горадзе, сурова караючы віноўнікаў гэтай пустой і надзвычайна шкоднай гульні.

Усебеларуская нарада пажарных працаўнікоў.

Сёньня адчыняецца ўсебеларуская нарада пажарных працаўнікоў. На нарадзе будзе заслухан даклад Інспэкцыі Пажарнай Аховы НКУС БССР аб становішчы пажарнай аховы ў БССР, даклад аб становішчы пажарнай аховы на прадпрыёмствах, даклады з месц і інш.

Трэба адзначыць, што за апошнія часы пажарная ахова ў БССР значна палепшылася. Так, згодна даных пажарнай статыстыкі, на 1 студзеня 1926 г. мы мелі 1127 пажарных арганізацый, у якіх налічвалася 1327 ручных пажарных машын; на 1 студзеня 1927 г. лічылася 1500 пажарных арганізацый з 1430 пажарнымі машынамі, а на 1 студзеня 1928 г. ужо лічыцца пажарных арганізацый 1805, пажарных машын—1961, а дружыньнікаў 65000 чал. Акрамя гэтага, маецца яшчэ 24 прафэсыйныя каманды з 441 ч.

Сродкі на пабудову новых заводаў.

На пабудову новых заводаў для пераапрацоўкі экспортнай сыравіны па лініі Ўправы Дзяржгандлю БССР, Савет Працы і Абароны зацьвердзіў да водпуску сумы ў 778.000 руб.

З гэтай сумы на пабудову кішачнага заводу прызначана 30.000 руб., на пабудову заводаў для апрацоўкі экспортнага рызьзя—23.000 руб., на пабудову бэконнага заводу—275.000 руб. і на іншае будаўніцтва—450.000 руб.

Падрыхтоўка да торфараспрацовак.

Зараз узмоцненым тэмпам ідзе праца па падрыхтоўцы да пачатку торфараспрацовак. Ужо пабудован пасёлак у Барысаве і новыя будынкі ў Віцебску для рабочых, якія будуць заняты на торфараспрацоўках. Таксама заключаны дагаворы з каапэрацыяй на дастаўку харчоў для рабочых.

Зараз ідзе зборка тарфяных машын, дастаўленых з Масквы. Сэзон на торфараспрацоўках пачнецца паміж 15 і 20 мая. Спачатку на работах будзе занята 400 чал., а з 1-га чэрвеня—700 чал.

25.000 РУБ. НА ЎПАРАДКАВАНЬНЕ РЫБНЫХ ГАСПАДАРАК.

Белсельбанк адпусьціў 25.000 руб. рыбалоўнаму аддзелу Наркамзему на правядзеньне гідратэхнічных работ у рыбных гаспадарках БССР.

Скураныя тавары для сялянскага рынку.

Нар. Кам. Гандлю БССР атрымлівае ў бліжэйшы час з Масквы на 300 тыс. руб. скураных тавараў. Гэтыя тавары адпушчаны для БССР дадаткова ў звышплянавым парадку і пойдуць для здавальненьня патрэб сялянскага рынку.

ВЫПУСК ВУЧНЯЎ ЛІКПУНКТАЎ.

Зараз па г. Менску праводзіцца выпуск вучняў па лікпунктах і ў групах малапісьменных. Ужо адбыўся выпуск у 9 саюзах і 8 Жакт'ах.

Па прыблізным падліку з гэтых лікпунктаў выпушчана 450 чал.

НОВЫЯ ПРАВІЛЫ ПРЫЁМУ Ў ВНУ І РАБФАКІ.

Нар. Кам. Асьветы выдаў новыя правілы прыёму ў вышэйшыя навучальныя ўстановы, рабфакі, тэхнікумы і прафшколы БССР на 1928-29 навучальны год. Праграмы выпушчаны ў ліку 4000 экзэмпляраў, коштам 20 кап. за экзэмпляр.

СТУДЭНТЫ—НА ПРАКТЫЧНУЮ ПРАЦУ.

У летку бягучага году будзе паслана на практычную працу ў установы і на прадпрыёмствы БССР 580 студэнтаў. Будуць пасланы студэнты індустрыяльнага, каапэрацыйнага і фармацэўтычнага тэхнікумаў і Беларускага Дзяржаўнага Унівэрсытэту.

НОВЫЯ КНІГІ.

Вышлі з друку і паступілі ў рэдакцыю газэты «Савецкая Беларусь» для рэцэнзіі наступныя кніжкі:

1. «Революция и Культура» № 8, за 1928 г. Стар. 80, цана 50 кап. Выданьне газэты «Правда» Масква.
2. „На литературном посту" № 8, за 1928 г. Стар. 79, цана 50 кап. Выданьне Дзяржаўнага Выдавецтва РСФСР, Масква.
3. «Бушаваньне» (вершы) А. Кушнярова. Стар. 86, цана 75 к. (на яўрэйск. мове), Выданьне Беларускага Дзяржаўнага Выдавецтва.

Паштовая скрынка.

Грамадзянам вёскі Пячонак. Ваш ліст накіраван пракурору рэспублікі.

Усе пералічаныя ніжэй допісі накіраваны на расьсьледваньне:

М—м. „Пауки и паутина"—Гомельскаму РВК. Селянін «Прыкладны сэкратар»—Узьдзенскаму РВК. Гай-Гаецкі. «Недахопы, якія як найхутчэй трэба зьнішчыць»—Грэскаму РВК. Баравік А. І. „Аб сац. страхаваньні працаўнікоў с.-г. крэдытных т-ваў"—Менскай акр. страхкасе. Л. Я. «Спасайце»—Магілеўскаму АВК. Настаўніца. «Дыктатура ў аднэй асобе»—ЦВК БССР.

АПАВЯШЧЭНЬНІ.

— У сераду, 9 мая ў габінэце батанікі БДУ адбудзецца аб'яднанае пасяджэньне біялёгічнай сэкцыі навуковага т-ва БДУ і прыродазнаўчай сэкцыі студэнцкага навукова-дасьледчага краязнаўчага т-ва.

ПАРАДАК ДНЮ:

1. Рэдкія расьліны БССР наогул і ў прыватнасьці Мазыршчыны (Н. А. Зьбітkоўскі). 2. Аб геаграфічнай зьменнасьці і кліматычным ортогенэзе ў птушак (А. В. Фядзюшын). 3. Аб летняй працы сяброў краязн-га т-ва.

—11 мая а 7-ай гадз. вечара ў памяшканьні сэкцыі Разумовай Працы Менскай Біржы адбудзецца пасяджэньне экспэртнае камісіі дзесятнікаў-будаўнікоў. Запіс для прахаджэньня экспэртызы—у заг. сэкцыі.

ДОМ АСЬВЕТЫ.

Сёньня а 7 й гадз. ўвечары—зачыненый сход ячэйкі КП(б)Б Працасьветы.

На абвестцы дню: 1) Справаздача бюро ячэйкі і 2) перавыбары бюро.

Адказны рэдактар **М. КУДЗЕЛЬКА**

КІНО.

КІНО-ТЭАТР «КУЛЬТУРА».	Грандыёзны мастацкі баявік. „ЗЯМЛЯ У ПАЛОНЕ". Каса адчынена з 5 гадз.
КІНО „ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА".	З аўторка 8 мая ГРАНДЫЁЗНАЯ ПРАГРАМА Бліскучая камэдыя „ВАЯЎНІЧЫЯ ШПАКІ" у 6 част. ЗВЫШ ПРАГРАМЫ: гастролі папулярнага дуэта В. С. РАЙСКАЙ І М. А. КАМЕНСКАЙ. Выступленьне артыстаў Маскоўск. Музік-Холла ТЫАНА ІВІНГ І ТЭМІС.
КІНО «ПРАЛЕТАРЫ».	З 8 мая—лепшая камэдыя гэтага сэзону. „Дон-Дызго і Палагея". Звыш праграмы—гастролі актора Рыгора Красавіна (жывая сатыра). Пачатак сэансаў а 7 з палов. гадз.
КІНО «ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ».	ГАРЫ ПІЛЬ у грандыёзным фільме „Чалавек бяз нэрваў". Ў 7 частках.

ЗГУБЛЕНЫ:

— Вучотна-конская карт. Ганчарыка І. С., выд. Чэрвенск. вайсков. сталом, кв. 549.
— Пашпарт Сырківа Б. В., выд. Барысаўскай міліц.
— Каапэрац. кніжка № 1747 Айзендорфа Т. Ц., выд. Барысаўск. ЦРК.
— Пасьведчаньне аб назначэньні ў перамены склад нараДж. 1905 г. выд. Барысаўск. ваенкаматам, на імя Ершашкевіч І. А.
— Каапэрац. кніжка № 2436 Паўлаўца П. Г., выд. Барысаўскім ЦРК.
— Часовае пасьведчаньне № 1128 Ярошь І., выд. Барысаўск. акр. вайск. каміс
— Каапэрац. кніжка Салаўёва П. П., выд. Барысаўск. ЦРК.
— Сяброўскі білет № 10663 Батрачэнка І., А. выд. Ухвальскім аддз. саюзу с.-г. рабочых.
— Асабовае пасьведчаньне Гольдзіна Х., выд. Барысаўскім ваенкаматам.
— Сяброўскі білет Марцінкевіча Р. В., выд. Барысаўск. мясцкомам чыгункі № 4.
— Сяброўскі білет № 2567 Гарчэнка А. П., выд. Барысаўскім саюзам харчавікоў.
— Камсамольскі білет № 31716 Пракулевіча А. К., выд. Менакружкомам ЛКСМ.
— Мэтрычн. выпісь Цішкоўскага І. І., выд. Зембінскім РВК у 1926 г.
— Вучотная кніжка Папова В. І., выд. Барысаўскім гарсаветам.
— Кніжка на атрыманьні дапамогі па беспрацоўнасьці, выд. Барысаўск. страхкасай на іма Жызьвеўскай.
— Сяброўск. кніжка № 6-14685 Глазмана М. Н., выд. Рабачком. саюза будаўнікоў.
— Патэнт 3 разр. № 160 Рубіна Х. С., выд. Лепельск. грашов. часьцю.
— Пасьведчаньне № 652 Палеева Л., выд. Капыльскім РВА 15-4 27 г., кв. 504.
— Асабовае пасьведчаньне Нісенбаум С. М., выд. 4-м аддз. менакрміліц, к. 505.
— Вучотна-конская карт. № 543 Шахона Л. М., выд. б. Шацкім РВК, кв. 488.
— Сяброўск. кніжка № 827 Гурвіча Ч., выд. спажыв. т-вам.
— Сяброўская кніжка Азарэнка А., выд. Лепельск. спаж. т-вам.
— Сяброўская кніжка № 940 Крыцкага П., выд. Лепельск. спажыв. т-вам,
— Сяброўск. кніжка № 6-15144 Масаленка, выд. Барысаўск. саюз. будаўнікоў.
— Сяброўск. кніжка № 22 Смаляцэра В. А., выд. Лепельск. спаж. т-вам.
— Украдзены партбілет № 0814807, выд. акругкомам партыі і пасьведчаньне асобы, выд. Наркамасьветы на імя Мар'ясінай С. А., лічыць страціўшымі моц. Кв. № 499 і № 500.
— Вучотна-конская карт. Ажара А. выд. Чэрвенск. вучотнай вайсков. каміс. кв. 485.
— Сяброўская кніжка № 65 Розмана, выд. Лепельск. спажыв. т-вам.

1-я Дзяржаўная друкарня.